

L'ESGLÉSIA DE SANT JOAN DE JERUSALEM DE BARCELONA

L'any 1920, l'Ajuntament de Barcelona ens havia donat l'encàrrec de practicar unes determinades recerques històriques relacionades amb l'antiga església dels Hospitalers de Sant Joan. L'ocasió es propícia, perquè les obres d'urbanització de la via Laietana havien tornat a deixar al descobert els fonaments de l'església, ja enrunada de molt abans.

Fruit d'aquelles recerques són els documents que aleshores restaren inèdits i ara publicuem, perquè creiem que poden servir a engrossir l'escassa bibliografia d'aquella edificació i a esclarir, potser, algun punt de l'història d'una institució barcelonina iniciada al segle XII i molt lligada sempre a la vida ciutadana.

Els Hospitalers eren a Barcelona entre 1150 i 1160, mantenint-se poc actius durant la resta del segle XII. L'any 1153 n'era Comanador fra Ponç de Brach; en 1198, els Hospitalers de Barcelona s'oferriren al rei per a la construcció d'una cèquia que havia de dur a Barcelona l'aigua del Llobregat, i a explotar-la deixant una quarta part dels guanys al tresor reial.

Sembla que l'any 1205 els cavallers de Sant Joan, gràcies a una permuta, havien entrat en possessió d'unes propietats situades a l'arrabal de Barcelona, properes al curs de la riera que duia les aigües pluvials des de Vallcarca al mar. Aleshores fou iniciada una gestió enfadosa per la pretensió manifestada pels cavallers de Sant Joan, i no admesa de moment per les autoritats eclesiàstiques, de tenir capella i fossar, tal com els era concedit per butlles papals que allegaven. Vençuda la resistència, obtingueren ambdues coses a condició, però, de no admetre al fossar cossos d'excomunicats ni entredits.

La riera, que d'aleshores ençà prengué el nom de Riera de

Sant Joan, deuria convertir-se aviat en carrer poblat d'albercs de mercaders pel fet d'estar situat entre el mercat del Blat i el mercat de l'Oli.

L'any 1280, el Castellà d'Amposta, a qui estaven subjectes les comandes d'Hospitalers de Catalunya, havia tingut certes contencions jurídiques amb els veïns de Sant Celoni i fou precis recórrer als bons oficis dels canonges de Barcelona. A nosaltres ara només ens interessa que la sentència arbitral fou dictada a la Casa de l'Hospital de Barcelona, a 21 d'agost, prova plena de l'existència durant el segle XIII d'aquesta Casa, i cal suposar també la de la capella anexas ¹. Concretament de la Comanda són ben migrades les notícies que ens arriben fins que l'inventari de 1435, que ara publicuem, ens dóna una descripció de l'església i dels ornaments i joies que hi havia. I així, anant de l'un inventari a l'altre, amb algun esclariment que hi pot ésser intercalat podem veure la transformació de l'església i dels altars, l'aparició de noves capelles i la participació que hi tenien algunes confraries d'ofici i personatges particulars devots de la institució o membres de l'Ordre.

Els inventaris que han arribat a la nostra coneixença i que hem pogut utilitzar en aquest treball són els següents:

A. 31 març 1435

8 ff. numerats modernament en llapis, el darrer en blanc. La part relativa a l'església serà transcrita en documents. Després segueix l'inventari, que restà incomplet, de la casa del Prior Joan Comelló.

B. 27 juny 1436

12 ff. s. n., el primer i el darrer en blanc. Únicament en el f. 1 s'hi llegeix, de lletra més moderna, «Inventari de 1436». El text comença amb la data completa: «Die mercuri .xxvii. iunii anno a Nativitate Domini M^o cccc^o xxx^o vi» ².

El contingut és molt semblant al de l'inventari anterior i ens en hem valgut per a interpretar algun mot perdut en els extrems malmesos del paper de l'inventari A.

C. 8 octubre 1444.

10 ff. s. n. En el primer de coberta s'hi llegeix: «Inventarium fac-

¹ Archivo Histórico y Museo Fidel Fita. Arenys de Mar. Circular n.º 8 (marzo 1961), pp. 2-12.

² Publicat per MIRET I SANS, *Les Cases dels Templers y Hospitalers a Catalunya* (Barcelona, 1910), pp. 568-578.

tum de iocalibus et aliis bonis ecclesie Sancti Iohannis Barchinone» i de lletra més moderna: «Inventari de la iglesia del any 1444. Ex armario 21».

Al f. 1: «Die iovis octava mensis octobris anno a Nativitate Domini m^o cccc^o quadragesimo quarto».

Al f. 10: «Relació de les millores fetes pel Prior frare Joan Çafont».

D. 8 juliol 1449

Fragment d'un inventari. Un foli.

E. 18 octubre 1540

7 ff. s. n. Al f. 1: «Die mercurii .xviii^a. octobris anno a Nativitate Domini m^o cccc^o l^o».

F. 1452

11 ff. s. n., els cinc darrers en blanc.

Al f. 1: «Inventarium bonorum et iocalium ecclesiae Sancti Ioannis Barchinone».

G. 25 octubre 1556, amb esmenes dels anys 1561 y 1564, segons les anotacions de la capçalera:

f. 14, dues referències a l'acte de prendre l'inventari; f. 15 ampliació de l'inventari en 151. L'hem transcrit en Document 2.

H. 1556

Tres fulls útils. Memorial del que es troba en la capella de la Verge Maria de Misericòrdia.

I. 4 gener 1558

«Inventari de tota roba axí de seda com de lli de tot l'argent y de tot lo que és en la església y sacristia de Sant Joan y capella de nostra Senyora de Misericòrdia pres y testificat per mossèn Lluys Jorba, notari públich de Barcelona y escribà de la Religió de Sant Joan a .iiii. de jener de mil sinch sents xexanta vuyt, 1568, a instància de mi, fra Antich Ferrer, Prior de dita església y priorat.»

27 ff. útils més altres dos de coberta.

J. 1568. Trasllat de l'inventari anterior

K. 1575. «Còpia del inventari de la roba y argent y altres coses de la iglesia de Sant Joan de Barcelona».

L. 27 maig 1639

Visita prioral amb inventari de l'església, transcrita en Doc. 3.

M. 1772

Relació de l'estat de les sepultures de l'església de Sant Joan de Jerusalem, transcrita en Doc. 4.

N. 1826. Inventari i relació de l'església i Casa Prioral de Sant Joan de Jerusalem.

Tots els documents anteriorment citats, procedents de l'Arxiu del Priorat de Catalunya de l'Ordre de Sant Joan de Jerusalem, són ara a l'Arxiu de la Corona d'Aragó.

A l'Arxiu històric de Protocols de Barcelona és conservat el text d'una altra visita prioral efectuada l'any 1672, que no ofereix gaire interès, coneixent la de 1639.

Hem triat per la present publicació els tres inventaris que ens han semblat més característics dels segles xv, xvi i xvii, afegint-hi a la fi la relació de les sepultures de l'església de l'any 1772.

L'inventari de 1435 ens mostra una església petita, reduïda a una sola nau, amb tres altars: l'altar major, dedicat als dos sants Joans; el de la Verge i el de l'Esperit Sant, tots tres al presbiteri. L'altar major tenia aleshores un bancal que seria probablement un retaule de poca altura, de fusta amb el fons pintat de vermell i tres imatges; al mig la de la Verge, la de sant Joan Baptista a una banda i la de sant Joan Evangelista a l'altra. Damunt del bancal, set brandoneres de ferro. Als extrems, dos àngels probablement d'escultura (doc. I, 137). El fet que el bancal tingués no solament escuts de l'Ordre de l'Hospital de Sant Joan, sinó també d'altres del llinatge de Figuera, permet suposar que fos una aportació del beneficiat mossèn Esteve Figuera, les armes del qual — fulles de figuera — figuraven així mateix en un encenser d'argent (doc. I, 12). Ell mateix havia donat un breviari dominical i santoral en pergamí de la regla nova segons ús i costum de Barcelona, el qual estava encadenat dins un armariet que formava part del faristol major del cor (doc. I, 107).

De l'altar de Santa Maria no ens consta sinó l'existència d'un bancal de fusta pintat de negre, decorat amb fullatges i amb un Crucifix central, entre dos canalobres de fusta amb les branques de ferro (doc. I, 149). Encara és més concisa la descripció de l'altar de l'Esperit Sant, del qual l'inventari solament retreu dos canalobres de ferro (doc. I, 162) i una cortina blava amb la imatge de la Verge entre quatre noms de Jesús (doc. I, 166). Deixem a part les robes i ornaments que corresponien a cada un d'aquests altars i que l'inventari anota puntualment.

L'escrivà de l'inventari comença el seu curs per la cambra del

prior, segueix pel cor i l'església i fineix per l'hort, dit aleshores «de Jericó». A la cambra del prior, en una caixa antiga de fusta d'alber, eren guardades les creus, les custòdies, els reliquiaris, els calzes i altres joies de plata, decorades de vegades amb esmalts i perles (doc. I, 1-12, 21-22). En un cofre vermell de la mateixa cambra hi havia el vel, els collarets, una branca de coral i les diademes que servien per a les imatges de la Verge i de l'infant Jesús (doc. I, 24-28), a més de nombrosos palis, molts d'ells amb el corresponent frontal, casulles, dalmàtiques, capes i altres ornaments (doc. I, 31-70). Cal advertir que hi són compreses unes cortines reials que servien a l'altar major (doc. I, 50) i que el mateix senyal reial era anotat en la descripció d'un calze (doc. I, 9), com indicant probablement presentalles dels reis. Cal així mateix destacar especialment un reliquiari d'argent fet a manera de braç, en el qual era guardada la relíquia de sant Joan Baptista. Aquesta relíquia s'ha volgut suposar procedent d'un donatiu fet a l'Ordre de Sant Joan de Jerusalem per Baiacet II de Turquia l'any 1474. Cal advertir, però, que Baiacet II no regnà fins l'any 1481 i que, com hem vist, la relíquia posada en un reliquiari de plata en forma de braç ja consta a l'església de Barcelona l'any 1435, segons l'inventari a què hem fet referència, i no deixa de figurar en cap dels inventaris posteriors (doc. II, 8; doc. III, 50), on consta que la mà d'aquest braç-reliquiari està en actitud de beneir i llueix alguns anells amb pedres. Amb algunes afegidures barroques encara és conservat avui dia com joia principal de la casa al convent de religioses del carrer dels Santjoanistes, no sense que hagi estat algunes vegades, i per motius diversos, en perill de perdre's.

El senyal heràldic que l'inventari de 1435 repeteix més vegades és el de fra Rigol de Nicòsia, que havia estat Comanador de Barcelona durant els anys 1374-1377: es troba en un pali de cendat groc que porta també el senyal de sant Jordi (doc. I, 37); en uns vestiments de bocassim blanc (doc. I, 45); en tres capes de cor de bocassim amb fressadura (doc. I, 46); en un pali de seda blava amb ocells d'or, de diversos colors (doc. I, 52); en altre pali de pinzell (doc. I, 145) i en el frontal d'un pali de drap d'or (doc. I, 43). La riquesa d'aquests ornaments fa suposar que d'altres serien així mateix d'igual procedència a desgrat de no fer-ho constar l'inventari. Hi figuren, en canvi, altres senyals heràldics: de font (possi-

blement pertanyent a fra Joan Çafont), de lleó, de Montjuich, de Pomar³, de Puig, de ones (potser Gualbes) i de la ciutat.

Del prior fra Guillem Ferrer (senyal de tres ferradures) ens precisa l'inventari el donatiu de diversos llibres de cor (doc. I, 100-101, 112, 155), així com un faristol i una creu de fusta daurada (doc. I, 140, 186) que hi devien correspondre; un dels llibres, un missal, devia ser important; l'inventari el descriu minuciosament, li diu bell i anota que l'esmentat fra Guillem Ferrer n'havia pagat 50 lliures (doc. I, 151). Amb posterioritat a l'any 1435 i abans d'arribar a l'any 1556, data de l'inventari que publiquem en segon lloc, trobem alguna notícia esparsa útil al nostre objecte. L'any 1494, per exemple, els pintors Joan Ballester i Nicolau Lleonard prenen l'encàrrec de decorar les parets de la capella de la Pietat amb quatre escenes de la Passió de Jesús, ço que ens aclareix un doble fet: l'existència d'una capella de nova construcció i el seu enriquiment decoratiu per dos pintors de reconeguda fama⁴. És possible que aquesta capella de la Pietat sigui la mateixa que l'inventari de 1556 anomena del Sant Sepulcre, perquè diu que hi ha una imatge de «Nostre Senyor a les falces de Nostra Senyora». El fet de guardar-se en aquesta capella el «guarniment de fusta del monument de Christo» li podia valer el nom de capella del Sant Sepulcre. Correspon a l'any 1527 una relació de millores fetes durant el priorat de Sebastià Coromines amb referència principalment a la casa⁵.

Encara trobem una altra notícia d'aquest temps. L'arribada de Cristòfor de Jacobasis, legat a Latere tramés del Papa a Carles I, que era aleshores a Barcelona; el fet d'ésser hostatjat a la casa del Comanador de Sant Joan de Jerusalem és prova d'ésser considerada en aquell moment una residència de gran categoria. I mentre el Comanador tenia una casa presentable a les grans dignitats eclesiàstiques, el Gran Prior no tenia residència fixa i li calia cercar-ne de lloguer. Això provocà alguna reclamació, perquè sovint el domicili eventual del Gran Prior no reunia condicions per a la reunió del Capítol de l'Ordre. L'avinença arribà aviat, i l'any 1561 l'assemblea fou reunida per primera vegada a la casa

³ Un Berenguer de Pomar havia estat Comanador de Barcelona en 1192.

⁴ E. MOLINÉ I BRASÉS, *Alguns documents inèdits per a la història de la pintura catalana*. Butlletí de la R. Acad. de B. L., 7(1913-14)91.

⁵ «Melioramentum Preceptorie Sancti Ioannis Barcinone», 4 novembre 1527: Arxiu de Beneficiats de Sant Joan de Jerusalem.

del Comanador de la Riera de Sant Joan, efectivament millorada d'ençà de la intervenció del prior Coromines ⁶.

Devia correspondre a mitjan segle *xvi* la lauda sepulcral del prior Miquel Ferrer, que procedent de l'església de Sant Joan és ara al Museu d'Art de Catalunya, amb la figura en relleu del cavaller revestit de les seves armes, la creu de l'Ordre al pit de la cuirassa, el casc a terra i el senyal heràldic al coixí. La llegenda que resseguia tot el volt de la llosa està mutilada i no permet saber la data de la mort del cavaller, per bé que l'estil de l'obra i el caràcter romà de la lletra acusen el segle *xvi* avançat. Un segell d'aquest prior correspon a un document de l'any 1544, que és una lletra citatòria per al Capítol que havia d'ésser tingut a Barcelona ⁷.

L'inventari de 1556 revela l'església de Sant Joan molt transformada. La nau era probablement la mateixa i al presbiteri s'hi mantenien els tres altars que ja ens són coneguts; trobem, però, a l'església nou capelles que cal suposar obertes vuit d'elles als costats de la nau. La novena, la del Sant Crist, sabem que era al peu de l'església, dins la nau, tancada amb reixa de ferro i amb sepultura familiar del fundador, en la qual fou enterrat, l'any 1541, el canonge-diputat Pau Claris ⁸.

Entre 1435 i 1556, dates dels dos inventaris, havien estat operats grans canvis. La confraria dels Assaonadors s'havia instal·lat a l'església de Sant Joan i s'havia fet seu l'altar major, ço que demostra una important intervenció canònica. El mateix passà amb els Blanquers a Sant Agustí vell. També hi trobem establerta a Sant Joan la confraria dels Calceters, que hi té la capella dedicada al seu patró, sant Sebastià. L'altar major té un retaule protegit per una cortina negra; té un frontal amb la imatge de sant Joan al mig, entre un *Agnus Dei* i un *escut dels Assaonadors* (doc. II, 229). Davant de l'altar pengen ara unes presentalles de plata, entre les quals s'hi veu una testa, un cor i un ventre (doc. II, 230). L'altar té dos esglaons de fusta, i dos canalobres de ferro amb peu de fusta; als costats, clavats a terra, dos canalobres grans i molt tre-

⁶ *Manual de Novells Ardits*, vol. IV (Barcelona, 1895), p. 469.

⁷ La lauda sepulcral pot veure's en AINAUD, GUDIOL, VERRIÉ, *Catálogo monumental de España: La ciudad de Barcelona* (Madrid, 1947), vol. de láminas, fig. 981.

⁸ A. DURAN I SANPERE, *La tomba de Pau Claris*, «Revista de Catalunya», vol. III (1925), págs. 15-27.

ballats de ferro amb unes bacines al mig, que són dels Assaonadors (doc. II, 231-233), com ho és el cobrialtar de couro i la cortina del sagrari (doc. II, 234, 237). Repartits per tot l'inventari trobem gran quantitat d'objectes (calzes, ornaments, roba) dels quals es fa constar la pertinència als Assaonadors (doc. II, 14-16, 36-44, 46, 94-96, 118, 147, 233-234).

Els altars de la Verge (doc. II, 240-242) i de l'Esperit Sant (doc. II, 238-239) ostenten respectivament els escuts amb senyal de Rovira i de Sentmenat. Així mateix algunes de les capelles tenen escuts destacats de benefactors. A la de Santa Magdalena, per exemple, amb les armes de Coromines (doc. II, 245), segura referència al prior Sebastià de Coromines, del qual sabem que havia fet importants millores de caràcter general. Pot observar-se així mateix l'existència a les noves capelles de palis, frontals i cortines que l'inventari califica de nous.

L'inventari que correspon a la visita prioral de l'any 1639 demostra noves mutacions; així la construcció de la capella de Nostra Senyora de la Misericòrdia (doc. III, 9) amb entrada independent pel pati d'ingrés a l'església de Sant Joan; així també dotze bancs per a seure els fidels (doc. III, 16), uns armaris que els beneficiats havien posat al cor per a custodiar els papers de la comunitat (doc. III, 29-37), al cor, que ara estava rodat de cadires amb respallers alts i dotat d'orgue.

L'altar major, segons l'inventari, té un retaule pintat a la manera antiga, sense que hi consti l'existència de l'escut dels Assaonadors, que no obstant segueix present en altres indrets (doc. III, 1). Els Calceters mantenen les seveves armes a l'altar i objectes de la capella de sant Sebastià que els era pròpia. La confraria havia prosperat: ara la capella tenia un gran retaule tot de talla daurada amb fornícules per a les imatges centrals sobreposades i espais als costats per a les representacions pictòriques. La visita s'estengué per les dependències de la casa i s'aturà especialment a l'Arxiu de la Religió, que era en una estància damunt del cor amb finestres obertes al carrer de la Riera de Sant Joan. Els visitadors fan constar que la major part de les escriptures eren per terra «que es llàstima de veure-les totes mesclades y mitg pudrides per ploure's dins dit archiu per ser lo sobre de aquell no molt bo y part de les bigues podrides, que necessita de molts adops y mudar

bigues, y per archivar dites scriptures se ha menester algunes quantitats de diners, altrament dins breu temps seran del tot perdudes» (doc. III, 107).

Aquest desendrés de l'arxiu era sintomàtic de la decadència a què havia arribat l'organització dels antics Hospitalers l'any 1639.

Mentrestant, els Cavallers de Sant Joan fan alguna aparició a la vida pública de la ciutat: l'any 1643, per exemple, l'abat Salabardenyà, prior de Catalunya; fra Francesc Miquel, rebedor de la religió, i fra Dídac de Boixadors, comanador, figuren entre els personatges assistents a les honres fúnebres de Lluís XIII de França, a qui les incidències de la guerra havien declarat comte de Barcelona, vestint l'hàbit de tafetà negre dit de punta, amb sos cordons, conforme usen en actes de religió⁹. En 1689, fra Josep de Vilallonga i fra Ramon de Sentmenat, capità de cavalls, ambdós de l'àbit de Sant Joan, prenen part en la funerària de la reina Maria Lluïsa de Borbó, primera muller de Carles II¹⁰. L'argenter Bonaventura Fornaguera havia fet, l'any 1680, quatre canelobres de plata per al servei de l'església del Sant Sepulcre, a Jerusalem, pels quals el síndic Jaume Teixidor pagà la quantitat de 892 lliures i 8 sous, compresa la plata que hi entrà i el treball de l'argenter¹¹.

L'any 1699, els cavallers abandonen la casa de Barcelona i aquesta és ocupada per religioses de la mateixa Ordre vingudes d'Alguaire. Amb tot, la plena possessió jurídica de les monges no arribà fins l'any 1758, sense que això significués que els Grans Priors de l'Ordre se'n desinteressaven. Tot fa creure que la presència de les monges representa una època de restauració i engrandiment de la vella casa i església de la Riera de Sant Joan. Possiblement fou del mateix any 1699 la construcció d'un vestíbol damunt del qual fou posat el cor de les religioses. L'any 1701, fra Felip Sayol, lloctinent del Gran Prior de Catalunya, entregà algunes peces velles de plata per a la reforma del reliquiari del braç de Sant Joan. Entre els objectes entregats hi havia cinc anells d'or, dues corones, dues capsas rodones, un *partecum* amb la imat-

⁹ A. DURAN I SANPERE; JOSEP SANABRE, prev., *Llibre de lest Solemnitats de Barcelona*, II (Barcelona, 1947), p. 259.

¹⁰ Id., p. 404.

¹¹ Arx. Hist. Prot. Barcelona. Bonaventura Vila, llig. 16, manual de l'any 1681. 1.ª part. Document comunicat per Josep M.ª Madurell.

ge gravada del Sant Crist i sis presentalles de cap i de coll ¹². Més actiu en obres de millora es mostra el segle XVIII. L'any 1734 moria el Gran Prior Josep de Vilallonga i Saportella; el seu mausoleu monumental amb estàtua i molta decoració barroca, fet amb marbres de Tarragona, estigué col·locat sota una volta de poc fons al presbiteri, al costat de la epístola fins que pogué ésser traslladat al nou monestir del carrer dels Santjoanistes, i en aquesta nova situació fou totalment destruït l'any 1936. L'obra del portal i de tot l'enfront de l'església de la Riera de Sant Joan fou deguda a aquest Gran Prior, com ho prova la presència del seu escut esculpit al dintell del portal, visible encara avui a l'església de Santa Madrona, a la qual, per a fer una porta lateral, fou montat en ésser derruït el casal i l'església de Sant Joan. L'escut és oval, amb la creu de Sant Joan a la testera i partida de la resta del camp amb lleó rampant i escacs. L'any 1755 l'argenter Pere Llopart rebé l'encàrrec de reparar els objectes del culte ¹³.

Una nova època activa ve marcada per l'establiment definitiu de les religioses, l'any 1758, gràcies a la favorable intervenció de fra Antoni de Vilallonga del llinatge del Gran Mestre. L'any 1770 les religioses demanen permís per a la reedificació de l'edifici ¹⁴, i dos anys després trobem la pavimentació nova de l'església, la conclusió d'una capella fonda prop de l'entrada de l'església, el campanar i altres obres ¹⁵, totes les quals degué facilitar la generositat d'un nou Gran Prior, Manuel de Montoliu, mort l'any 1779, el sepulcre del qual era al mig de la capella de la Misericòrdia que ell havia disposat de fer. Encara l'any 1779 fou ampliada la capçalera de l'església.

En canvi, el segle XIX fou nefast; testimoni primerament de

¹² *Llibre de resolucions de la Comunitat*, 24 agost 1564 - 16 febrer 1755, foli de guarda. L'any 1920 havíem vist aquest llibre a l'Arxiu parroquial de Sant Agustí, de Barcelona. Poc després tota la documentació que s'hi guardava, procedent de Sant Joan de Jerusalem, fou duta a la Biblioteca del Seminari.

¹³ J. M.ª MADURELL, *El arte en la Comarca Alta de Urgel*, «Anales y Boletín de los Museos de Arte, de Barcelona», 4(1946)77. El senyor Madurell ens comunica l'existència d'un inventari dels béns dels Assaonadors trobats a l'església i sagristia de Sant Joan, corresponent a 22 de gener de 1755 (Arx. Hist., Protocols, Daniel Troch, 1753-1795, f. 16).

¹⁴ A. PAULÍ, *El Real Monasterio de Ntra. Sra. de Alguaire y de San Juan de Jerusalén* (Barcelona, 1951), pp. 52, 54.

¹⁵ AMAT, *Calair de sastre*, a Barcelona, Arxiu històric de la Ciutat, ms. A. 201, vol. I, pp. 16, 20, 21 i 152.

l'extinció de la vida comunitària, ho fou després de la desaparició del conjunt d'edificis que havien format la casa i l'església de Sant Joan de Jerusalem. Els avalots socials de 1835 i les seves conseqüències obligaren les monges al desallotjament de la casa. El gran edifici buit fou aviat objecte d'ocupacions diverses: el dia 2 d'abril de 1840 era inaugurada al primer pis la Biblioteca pública que més tard havia de ser absorbida per la Biblioteca Universitària; el 3 de gener de 1844 era obert a la planta baixa dels claustres el Museu d'Antiguitats de la Reial Acadèmia de Bones Lletres i de la Comissió Provincial de Monuments. L'Arxiu Notarial, la Societat Econòmica d'Amics del País hi trobaren aixopluc. L'any 1859 tornen les religioses i són expulsades les institucions que s'hi havien acollit; aquesta nova situació durà fins que, en 1869, el governador donà ordre a les monges de buidar novament els locals, locals que foren inclosos en la llista dels béns nacionals venuts en pública subhasta. L'any 1882 és començada la derruïció sistemàtica del monestir. L'església, però, convertida en parròquia castrense, continuà en servei fins l'any 1886, per a ésser enrunada dos anys després. Fou en aquesta circumstància que el bisbe Català feu les gestions necessàries per tal que el portal de Sant Joan de Jerusalem trobés salvació afegint-lo a l'església de Santa Madrona, on subsisteix, feta excepció de la imatge de pedra, suposada obra de Pere Costa, que desaparegué en la revolta de 1936.

A. DURAN I SANPERE

A. — DOCUMENTS RELATIUS A L'ESGLÉSIA DE SANT JOAN DE JERUSALEM DE BARCELONA

1

31 març — 1 abril 1435

Inventari de la església i casa de Sant Joan de Jerusalem de Barcelona.

Habuit exordium presens inventarium die jovis .xxxI. marcii anno MCCCXXXV°.

[Cambra del Prior i cor]

1. Primo, atrobam en [la] cambra del prior, qui es al un cantó del cor de la sgleya vers la porta maior, una caixa migancera antiga

e grossa d'alber ab pany e sobre pany e ab sa clau, dins la qual atrobam les relíquies e joyells següents, ço es: una creu d'argent daurada, en lo mig de la qual ha una croheta de la sancta Vera Creu, e a cada cap de la creu havia una pedra blava haguda, e en la cara de la dita creu ha quatre pedres de vidre, les tres vermelles e la una groga, e en l'encast hon stà la Vera Creu, era sembrat tot de perles ab un anell d'aur ab una perla grossa que n'Asquerit hi donà, la qual creu stave dins un stoig de fust fet a forma de la dita creu.

2. Item, lo peu de la dita Vera Creu qui és d'argent daurat a la una part ab dos smalts, la .i. en que és sent Johan Babtiste, [ab] l'*agnus Dei* e en la altra és Jhesuxpist ab dos apòstols.

3. Item, una custòdia d'argent daurada feta a .iv. cayres, feta a forma de simbori ab dos àngels d'argent daurats. E lo peu ample ab .iii. esmalts, en la .i. dels quals era la ymatge de la Verge Maria ab l'Infant Jhesús, e en l'altra és sant Johan Babtiste ab l'*agnus Dei*, e l'altro és senta Eulàlia. E en lo cobertor de la dita custòdia havia .xxvi. terns de perles e una perla grosseta qui stà en lo dit cobertor en dret del sobre pany.

4. Item, un pinacle de la propdita custòdia d'argent daurat, en lo mig del qual ha una roda dobla de crestell, en lo mig de la qual roda de la part de dins ha una de les spines de la corona de Jhesu Xpist; e a y dos spigons de pedres blaves ab sengles portes. E més, hi ha .xii. rosetes de perles de .iv. perles de part dalt per la vora. E més, hi ha una roseta d'argent daurat ab lo Crucifix qui stava al cap del dit pignacle.

5. Item, un peu de fust daurat en que s'encasta la dita custòdia.

6. Item, una custòdia d'argent ab les vores daurades, ab dos àngels, la un a cada part, ab les ales daurades e ab una croheta ab lo Crocefis.

7. Item, .i. braç d'argent dins lo qual és lo braç de sent Johan Babtiste, e en un dit de la mà del braç ha un anell d'argent daurat ab una pedra vermella.

8. Item, un càlzer gran d'argent tot daurat dins e de fora, ab tres smalts en lo peu, en la un dels quals és la presó de Jhesu Xpist e en l'altro con açotaven Jhesu Xpist, e en l'altro smalt és Jhesu Xpist crucificat ab la Verge Maria e sent Johan. E en lo pom del mig ha .iv. smalts petits en los dos dels quals ha dos senyals de seny blaus, e en los quatre ha testes de sant. Item una patena del dit calzer d'argent daurada a totes parts, en la una part ha en lo mig un smalt hon és la Magestat ab .iiii. àngels.

9. Item, un altro càlzer d'argent daurat per tot, en lo peu del qual ha smalt hon és lo Crucifix ab Nostra Dona e ab sent Johan; en lo pom ha .vi. smalts en que ha una testa de sant en quescú; ab sa patena del dit càlzer d'argent daurada per tot, en lo mig del qual ha un smalt ab una figura de la Magestat, e a la una part ha lo senyal

del spital e a l'altra part ha un senyal ab barres grogues e vermelles ab rams.

10. Item, un altro càlzer d'argent daurat de part de dins e en .iii. lochs del peu, e en lo peu ha una creu ab peyró; ab sa patena del dit càlzer d'argent ab les vores daurades ab una mà senyant.

11. Item, una creu d'argent qui ha entorn .v. palms de cana de larch tota daurada ab lo crucifix, a la una part ab sengles smalts a cada braç e un smalt desots lo cap del crucifix; de part detràs entre los quatre braços de la creu són los .iiii. evangelistes smaltats e en lo mig de la creu és un smalt en que és la cena de Jhesu Xpist. E en lo pom de la dita creu ha .vi. smalts en quescú dels quals smalts ha una testa de sant, e en lo cap del braç sobirà fall un marlet; e en [lo] braç dret, dos; e en lo esquerre, hu. [—*Afegit al marge, diu:*] fal en la creu un esmalt e lo clau dels peus de Jhesu Xpist.

12. Item, un ensenser d'argent ab sa barcha d'argent en que stà l'ensenser en que ha senyals de fulles de figuera, ab una cullereta de leutó. [—*Al marge:*] fal en l'ensenser una spiga d'argent.

13. Item, .i. stoig de corporals cubert de drap d'aur e de seda, dins lo qual havia tres corporals.

14. Item, .i. coxí de drap de seda vert e vermell ab botons e flochs als caps.

15. Item, .i. tovallola de seda listada d'aur, squinzada en alguns lochs, ab floquedura verda als caps e als costats un fres d'or ab [...] verdes.

16. Item, .i.^a. tovallola blanca de seda ab obratges d'aur e ab floca-dura d'aur e de seda vermella e verda als caps.

17. Item, una tovallola vermella brocada d'aur ab flocadura de seda verda folrada de tela negra qui serveix al faristol per dir l'a-vangeli.

18. Item, una altra tovallola de li ab obratges d'aur e de seda e ab flocadura d'aur e de seda verda als caps.

19. Item, una tovallola vella de seda ab listes de diverses colors als caps e en algunes listes ha letres, entre mig de les quals ha .i.^a. lista a cada cap, d'aur.

20. Item, una tovallola de cendat vermell listada ab listes d'aur e ab flocadura de seda verda als caps e folradura de tela groga.

21. Item, un parell de canalobres d'argent tot daurats, e la .i. ha un smalt al peu ab imatge de sant Johan Bapstiste ab l'*agnus*, e en lo peu del altro canalobre un altre smalt de sent Johan Evangelista ab la palma en la mà.

22. Item, .i. càlzer petit d'argent daurat de dins e en lo pom, e al peu ha una creu daurada ab sa patena al mig ab senyal de mà senyant, daurada.

23. Item, un cofre vermell ab agrons blanchs, dins lo qual eren les coses següents, ço és: una capsa rodona dins la qual havia una tova-

llola de vel de seda ab obratges d'aur e de seda a la una vora e .I. cordó de frare menor de fil cànem; e dos fermalls grans d'argent daurat que antigament portaven les dones e apellaven los *taxells*, e eren smaltats; en quascú dels quals ha .x. pedres entre grans e poques, blaves e vermelles. [— *Afegit al marge:*] fallen dues perles en los texells.

24. Item, un collar de barbarich qui serveix a la ymatge de Nostra Dona en que ha .xxiiii. obres de perles menudes.

25. Item, .i. collaret de perles menudes en que ha quatre obres, dues d'argent e dues d'or, e dos granats petits.

26. Item, .i. branca de coral guarnida d'argent ab un poch de cadena d'argent qui serveix al qual * de la ymatge de Jhesús.

27. Item, .i.^a, una diadema petita d'argent qui serveix a la ymatge de Jhesús, ab raigs tota daurada, a la una part ab .vii. steles d'argent daurades, en lo mig de quiscuna stela ha una pedra de vidre, la una blava, l'altre vermella, e en lo mig de la diadema ha .vii. pedres, quatre blaves e tres vermelles.

28. Item .i.^a. altre diadema d'argent de Nostra Dona en la qual ha .xii. steles ab sengles pedres de vidre, una blava, altre vermella; e en lo mig de la dita pedra ha .xvi. pedres de vidre, .vi. blaves e .x. vermelles.

29. Item, .ii. draps de cobrir cosos, de cendat vermell ab la creu blanca, al mig, la .i. gran, l'altro poch.

30. Item, .i. drap negre gran de molada ab una gran creu blanca al mig ab la qual cobrin los cossors dels frares del hospital con los aporten a soterrar.

31. Item, .ii. palis antichs de seda verda brocats d'aur descolorit sens forradures, sotils. [— *Anotat al marge:*] fal .i. dels dits palis

32. Item, un altre pali antich de ceda ab papagays verts e blancs, de poca valor.

33. Item, .i. altro pali de porpra a hon és la ystòria de la passió de Jhesu Xpist, sens folradura, fort sotil.

34. Item, .i. pali de xamellot negre brodat, ab son frontal ab senyal de font e de leho en lo mig, folrat de tela vermella. [— *Al marge diu:*] Item, fal lo dit pali de xamalot, lo qual té madona d'en Muntyuich, segons diu lo prior.

35. Item, .i. pali de drap d'aur barrat ab .iii. senyals de puig, ab son frontal de tela groga.

36. Item, .i. capa de cor de cendat vermell ab dos grius de cendat groch cosits, folrada de tela groga.

37. Item, .i. pali de cendat groch ab lo senyal de sent Jordi e ab senyal de frare Rigot de Nicosà, quondam, comanador de Barchinona, folrat de tela groga, ab son frontal.

* En l'inventari de 1436 es llegeix «coll».

38. Item, .ii. dalmàtiques de seda verda ab obres folrades de tela verda.
39. Item, .i.^a. casulla de seda verda ab aucells blancs e blaus e altres obratges vermells, ab stola e maniple folrat de tela vermella.
40. Item, uns vestiments de drap d'aur ab ymatges de Jhesu Xpist e de la Magdalena, istòria de la Resurrecció, ab senyal de Munyuhich, ab son frontal folrat.
41. Item, .i. altre pali de drap d'aur vermell ab son frontal del dit drap ab flocadura de ceda vermella e groga, folrat de tela groga.
42. Item, .i. altro pali barrat de stam morat e drap d'aur blanch ab son frontal folrat de tela groga e blava, de pocha valor.
43. Item, .i. pali de drap d'aur vermell ab son frontal ab senyal de Pomar, folrat de tela vermella, en lo qual frontal són les armes del Hospital e de frare Rigot de Nicosia.
44. Item, .i. altro pali de drap de seda blanch ab aucells, ab los caps e peus d'aur, ab son frontal ab .iii. senyals de puig; a desots los puigs havia hondes blanques e blaves e lo pali era folrat de tela blava e lo frontal de tela blanca.
45. Item, uns vestiments, ço és, casulla e dues dalmàtiques ab dues stoles e tres maniples, tot de bochasim blanch. En la casulla havia una creu vermella devant ab senyal del dit frare Rigot, e detrás havia altra creu vermella ab lo senyal del Spital, e en lo mig senyal del dit frare Rigot, les quals capes són folrades de tela blava.
46. Item, .iii. capes de cor, de bocasim ab fresadura e en los capeons havia senyal del Espital, e en lo mig, senyal del dit frare Rigot, les quals capes són folrades de tela blava.
47. Item, una capa de cor de drap d'aur vermell; en lo caperó ha senyal de lehó, ab un botó de perles, ab lo floch de seda verda e d'aur; folrada de tela vermella.
48. Item, .i. pali del altar de sancta Maria, de cendat vermell ab senyals de la ciutat e ab senyal d'ondes, ab son frontal; tot folrat de tela verda.
49. Item, uns camís ab paraments de drap d'aur dels vestiments millors del drap d'aur.
50. Item, dues cortines reysals qui servexen a l'altar maior.
51. Item, uns camís ab paraments de drap d'aur vermells, bo e fi ab son sinyell.
52. Item, .i. pali de ceda qui jau en blau ab diverses aucells d'aur de diverses colors, ab lo senyal del Spital e del dit frare Rigot, ab son frontal, tot folrat de tela blava.
53. Item, .i. pali de drap de ceda verda folrat de tela verda e ab frontal del drap del dit pali, folrat de tela vermella.
54. Item, uns camís ab paraments de drap de ceda vermella brochat d'aur, ab son fermall.

55. Item, .i^a. capa de drap de ceda negra oldana ab la fresadura de moltes senyals del Spital, folrada de tela groga.

56. Item, .i^a. capa de cor de seda de diverses colors ab les fresaduras ab senyals del Spital, folrada de tela verda e vermella.

57. Item, .i^a. casulla de xamellot blau ab creu violada, ab fres d'aur, folrada de tela negra.

58. Item, .i^a. casulla de drap de seda negra ab una gran creu devant e detrás, lo devant de ceda blava brocada d'aur e lo detrás de drap vert brocat d'aur, folrada de tela vermella.

59. Item, uns vestiments de drap de ceda verda nous, ço és, casulla e dues delmàtiques e en la casulla es vert scur [e] ha fresadura davant e detrás ab cerment e fulles d'aur e de seda verda ab flors blaves. E les dalmàtiques són de vert clar, color de papagay, ab paraments de drap de seda vermell e vert ab leons d'or, e la casulla de tela negra e les dalmàtiques de tela vermella ab compliment de stoles, maniples e collars.

60. Item, una dalmàtiga de tela negra ab barres blanques, folrada de tela blava ab collar, .iiii. maniples e tres stoles; tot folrat de tela blava.

61. Item, .i^a. casulla de seda vermella brocat d'aur ab fresadura vermella brocada d'aur, folrada de tela blava ab stola e maniple vermells e verts.

Item, un camís ab paraments de drap de seda verda ab cervos vermells, e son sinyell.

Die veneris prima mensis aprilis anno, .m^occcc^oxxx^o.

63. Item. un camís ab paraments de drap de seda blau e violat.

64. Item, una casulla de drap de seda blanca ab creu de drap de seda vermella brocat d'aur ab senyals del Spital e de leon, verts ab stola e maniple folrat de tela vermella.

65. Item, una tovallola de seda verda ab rodes d'or, ab flocadura de seda blava ab bothonet blau, folrada de cendat vert.

66. Item, una capa de cor de seda negra ab fresadura vermella ab Jhs. d'aur e ab paraments d'aur e de seda verda e flos blaves, e en lo caperó qui es de drap negre és la ymatge de senta Margarita.

67. Item, .v. stoles de diverses colors e dos collars de dalmàtiga, Ia .i. negre ab listes, e l'altre vermell e blau ab fres d'aur als caps. [— *Al marge:*] són .iiii.

68. Item, .i. pacioner notat, scrit en pregamins bo e bell ab posts, cuberts de cuyr negre ab x bolles de lautó.

69. Item, .i. libret petit, scrit en pregamins ab posts cubertes de cuyr vermell, a hon són notades les proses dels ymnes e les liçons dels fasos.

70. Item, .vi. peces de folradura en cortines les quals peces són de tela. [— *Al marge:*] falen.

71. Item, .i. caxa de noguer ab peus alts dins la qual havia una gran cortina de drap de li raxat, qui serveix al retaule del altar major de sent Johan en temps de Corema, ab sos tovallons ab flocadura de fil blanc.

72. Item, .i.^a. cortina del dit drap rextat, qui serveix al retaule del altar de senta Maria en temps de Corema, ab sos tovallons ab flechadura de fil blanc.

73. Item, .i. cortina de drap propdit, qui serveix al retaule del altar del sant Sperit, ab sos tovallons ab la dita flocadura.

74. Item, .iii. palis dels dits tres altars del dit drap rextat ab lurs frontals ab flocaduras de fil blanc, però lo pali del altar maior és folrat de tela.

75. Item, .i. cortina del dit drap rextat, qui serveix davant lo crucifix en temps de Corema.

76. Item, .i. casulla del dit drap rextat ab stola e maniple, tot folrat de tela blanca.

77. Item, .i. cortina gran de drap de li apellada *vellum templi*, qui serveix en temps de Corema davant l'altar maior.

78. Item, .vii. línies de drap de li blanques entre grans e poques.

79. Item, .i.^a. tovallola de drap de li ab les vores blaves ab .i. listó vermell. [— *Al marge:*] non est.

80. Item, .i.^a. tovalla prima de genesta blanca ab listes blaves als caps, foradada e squinçada.

81. Item, .i.^{es}. tovalles de stopa ab listes blaves als caps qui servexen al altar de santa Maria. [— *Al marge:*] non est.

82. Item, .i.^a. tovalla de li ab .vii. listes blaves a cada cap, foradada, qui serveix al altar maior.

83. Item, .i. pali del altar maior de cotonina blanca ab .iii. listes vermelles a cada cap.

84. Item, .i.^a. tovalla de li tota blanca, oldana, per l'altar maior. [— *Al marge:*] non est.

85. Item, .i.^a. tovalla de genesta oldana per l'altar del sant Sperit. [— *Al marge:*] non est.

86. Item, .i.^a. tovalla de li tota blanca per l'altar maior. [— *Al marge:*] non est.

87. Item, .i.^a. tovalla de li ab .xii. listes blaves, oldama, per l'altar maior.

88. Item, .i.^a. tovalla tota blanca ab .vii. línies blaves al un cap e una lista blava en l'altre, per l'altar maior.

89. Item, .i. pali de drap de li blanc del altar de senta Maria qui serveix en Corema.

90. Item, .i. pali de tela de rems per l'altar maior qui serveix en Corema, ab flocadura de fil blanc.

91. Item, .i.^a. tovallola o línia de li ab vores blaves e als caps ha listes burelles qui serveix al altar de madona sancta Maria.

92. Item, .i^a. tovallola de li ab los caps obrats de seda negra e vermella qui serveix a dir les pàsies.

93. Item, .iii. tovalloles quasi semblants a la propdita sino que són pus poques.

94. Item, .i. tovallola de li ab listes vermelles als caps, oldana.

95. Item, en una caxa gran qui és en lo cor eren les coses següents, ço és: un drap de peus vermell ab senyal del Spital a cada cap, ab senyal de Pomar al mig.

96. Item, .viii. peces de drap de peus vermells ab brots, qui serveixen davant los dits altars. [— *Al marge:*] fall un drap.

97. Item, .i. tapit ras vermell de diverses colors qui serveix davant lo altar maior als peus.

98. Item. un responser, antich, sotil.

99. Item, un antifoner notat, antich, ben sotil.

100. Item, .i. libre responser e antifoner dominical lo qual sich és comprat ara novellament per frare Gm. Ferrer, *quondam*.

101. Item, altre libre responser e antifoner santoral lo qual comprà lo dit prior.

102. Item, un oficièr vell molt sotil.

103. Item, un saltiri molt sotil

104. Item, un legender dominical.

105. Item, altre legender santoral.

106. Item, un epistoler nou, scrit en pregamins.

107. Item, un breviari dominical e santoral scrit en pregamins, complet, de regla nova segons ús e costum de Barchinona lo qual hic ha donat mossèn Steve Figuera, prevere beneficiat del altar de senta Maria, lo qual stà fermat ab cadena dins un armariet qui és affix ab lo faristol maior.

108. Item, .i. banquet ab cadena qui serveix com dien hores ab lo dit breviari.

109. Item, .i. altro breviari sotil descornat. [— *Al marge:*] fal lo dit breviari.

110. Item, un faristol portàtil ab que's diuen les apístoles, bell e bo.

111. Item, un libre appellat oracioner e capitoler, ben sotil.

112. Item, un officiner de pregamí cubert de fust bell e nou lo qual se pagà dels béns de frare Guillem Ferrer, prior, *quondam*.

113. Item, .i. saltiri de pregamins bell e nou lo qual hic ha donat frare . . . mella, prior.

[Església]

114. Item, en la sglésia de Sant Johan ha un hartibanch de alber nou ab respates qui stà al costat del altar maior en que sehen lo prevere, diacha e sotsdiacha quan dien missa; dins lo qual artibanch eren les coses següents, ço és: un pali de drap de li ab una creu blava

al mig e dues listes blaves a cada cap qui servia al altar del sant Spirit.

115. Item, .r.^a. línia de drap rextat nou per l'altar maior, bona e bella.

116. Item, una tovalla de li ab obratge de seda negra e vermella a cada cap. [*Al marge:*] non est.

117. Item, una línia de drap de li per l'altar maior. [*—Al marge:*] non est.

118. Item, una tovallola de li ab obratges de seda negre e vermella a cada cap. [*—Al marge:*] fal.

119. Item, una altra tovallola tota plena d'obres de seda verda e vermella ab flocadura als caps de seda de diverses colors.

120. Item, una altra tovallola ab tres barres a quescun cap ab flocadura de seda negra e vermella a les vores, obrada de seda.

121. Item, una altra tovallola de li ab listes de seda de diverses colors. [*—Al marge:*] non est.

122. Item, un frontal sotil de drap de li ab obratges de seda vermella sens flocadura.

123. Item, .i. tovallola oldana de li ab listes vermelles als caps. [*—Al marge:*] non est.

124. Item, una altra tovallola de li ab .vi. listes obrades ab aucelets, e voretada en torn ab obres de seda ab flochs als caps de diversos colors. [*—Al marge:*] non est.

125. Item, una altra tovallola de li ab obres de seda de diverses colors al caps per l'altar maior. [*Al marge:*] non est.

126. Item, .i. pali de drap d'or e de seda negra ab .iii. barres blanques e en quescuna ha quatre senyals del Spital, lo qual és folrat de tela groga, qui serveix al altar maior.

127. Item, un mantell qui són dues peces de drap d'aur e de seda blancha e un gramalló del dit drap per la ymatge de la Verge Maria, tot folrat de tela blancha, e un gramalló del dit drap per la ymatge del infant Jhesús, folrat de terçanell vermell.

128. Item, altre vestiment per les dites ymatges, qui són quatre peces de drap de seda ab obres embotides d'aur, folrades de tela groga.

129. Item, un altro vestiment de la ymatge de la Verge Maria qui són tres peces de drap d'aur e de seda de diverses colors, folrat tot de tela groga.

130. Item, dos manthonets de la ymatge del infant Jhesús, la un de xamellot morat e l'altre de cendat blau.

131. Item, un altro vestiment de drap rextat, per les ymatges de la Verge Maria e del infant Jhesús folrades de canamaç blanch, lo qual vestiment serveix de Coresma.

132. Item, tovallola de terçanell negre ab flocadura de seda negra als caps ab un cordó e ab unes anelletes d'argent.

133. Item, una tovallola qui serveix al tabernacle del altar maior ab diversos obratges e flocadures de fil blanch d'ella matexa e ab anelletes.

134. Item, un vestiment de les imatges de la verge Maria e del infant Jhesús qui són quatre peces, les tres de vellut lahonat e la quarta qui és del infant Jhesús és de cendat vermell ab obres embotides d'aur.

135. Item, dues diademes de plancha d'argent ab steles per les dites dues ymatges.

136. Item, dues diademes de plancha d'argent ab steles per les dites dues ymatges.

[Altar major]

137. Item, en l'altar maior ha un banchal de fust pintat de vermell ab la ymatge de la verge Maria al mig e a la un cap la ymatge de sant Johan Babtiste, e en l'altre cap la imatge de sent Johan Evangeliste, ab senyals, del Spital e de Figuera, e a cascun cap del banchal ha un àngel de fust, e sobre lo dit banchal ha .vii. brandoneres de ferro.

138. Item, una creu de fust daurat ab son crucifix e ab son bordó ab senyal de ferradures ab una tovallola blanca ab flocadura a cascun cap de seda negra.

139. Item, una cortina de drap de seda vermella ab moltes obres de pagós e d'altres aucells, qui serveix davant lo tabernacle del dit altar maior, en lo qual tabernacle stà lo *Corpus*.

140. Item, dos canelobres de fust ab ses branques de ferre.

141. Item, en lodit altar ha quatre tovalles ab moltes listes blaves en quescuna. [— *Al marge:*] són .ii. tovalles ab listes e .i. blanca stessa e .i. línia.

142. Item, una línia bona. [— *Al marge:*] non est.

143. Item, uns corporals.

144. Item, un pali de seda vermella brocat d'aur antich qui serveix als dies feriat, ab frontal de drap d'or qui jau en blau ab flocadura tota verda. [— *Al marge:*] non est.

145. Item, un altre palis de pinzell schacat ab tres senyals, dos del Spital e un senyal al mig de frare Rigot.

146. Item, un bací de coure petit per collir la oferta.

147. Item, una cuberta de cuyro sobre l'altar.

[Altar de Santa Maria]

148. Item, en l'altar de madona santa Maria atrobí un banchal de fust pintat de negre ab fullatges, ab lo crucifix al mig.

149. Item, dos canelobres de fust ab les branques de ferre.

150. Item, tres línies sotils.

151. Item, unes altres línies de drap rextat.

152. Item, unes tovalles ab .vi. llistes blaves a cada cap. [— *Al marge:*] non est.

153. Item, uns corporals.

154. Item, dos palis de pinzell, la hu listat de negre e vermell e l'altre ab diverses pintures, sotils.

155. Item, un missal mixt, bell e compit, scrit en pregamins ab posts cubert de cuyr vermell, empremtat, ab gafets de lautó, e comença en la primera pàgina lo compter, e és intitulat ab letras vermelles: *prima dies mesis*; e après lo dit compter comença la primera pàgina de la primera carta escrita ab letres vermelles: *Incipit missalis secundum usum sedis Barchinone. Dominicha prima Adventus*. E puys comença ab letres negres: *Ad te levavi animam meam*. E la darrera carta feneix: *et regnas per omnia secula seculorum, amen*; lo qual missal comprà lo honorable frare Guillem Ferrer, *quondam*, prior de la dita església per preu de .i. llrs.

156. Item, un faristol petit per tenir lo dit missal en l'altar, pintat de negra e vermell ab l'*agnus Dei* al mig e ab dos senyals del Spital e dos senyals del dit frare Guillem Ferrer, ço és de ferradura.

157. Item, un altre missal scrit en pregamins ab posts cuberts de cuyr vermell lis, ab dos gaffets de leutó en lo qual són les collents e oracions de tot l'any, dominicals e santorals e alguns officis de las festes solempnes, complits.

158. Item, un altre missal antich scrit en pregamins ab posts cubertes de cuyr vermell, en lo començament del qual és lo compter e après les collents, dominicals e santhorals, e a la fi alguns officis complits.

159. Item, un altro libre evangelister complit, molt antich, scrit en pregamins ab posts cubertes de cuyr blanch ab un gaffet. E lo primer evangeli comença: *cum esset desponsata*. E en la fi del libre fina: *a morte ad vitam*. E après los evangelis se segueixen ab los dits officis. [— *Al marge:*] non est.

160. Item, un libret prim appellat ordinari, scrit en pregamins ab posts.

161. Item, dos coxinets d'altar sotils. [— *Al marge:*] fall lo hu.

[Altar del sant Esperit]

162. Item, en l'altar del Sant Sperit trobí dos canalobres tots de ferro.

163. Item, tres línies de drap de li. [— *Al marge:*] fall-ne huna.

164. Item, una tovayoleta per axugar mans.

165. Item, una tovalla ab .viii. listes blaves als caps.

166. Item, una cortina blava ab la ymatge de la Verge Maria ab .iiii. títols de Jhs. ab sos tovallons.

167. Item, una casulla negra de requiem, de fustani palós ab creu blanch davant e detràs e stola e maniple e un camís e un amit.

168. Item, una casulla de drap raxat ab stola e manipla, tot folrat de cànem blanch.

169. Item, uns camís e àmit e sinyell.

170. Item, una altra casulla de drap rexat ab stola e maniple tot folrat de cànem blanch.

171. Una altra casulla de drap de li ab creu de cendat vermell davant e detràs tb stola e maniple.

172. Item, uns camís.

173. Item, una tovallola morada de ceda ab listes blaves brochades d'aur d'obra morischa qui serveix per portar la creu o quant van a combregar.

174. Item, una capa de cor tota listada, en la una part de una manera e en l'altra part d'altra manera, ab fresadura de drap d'aur al mig ab tres senyals, dos del Spital e un de frare Rigot, e al devant ab lo dit senyal de fra Rigot.

175. Item, una altra capa de cor, de cothonina negra ab tres barres de veta blancha ab son caperó ab floch de fil blanch e negre.

176. Item, un cap de fust hon ha una costella de santa Justina e moltes relíquies, e en los pits ha un fermall fort petit ab tres perles e un granat petit, e sobre lo dit cap ha una corona d'oripell ab diverses perles menudes e pedres de diversos colors [*segueix, cancel·lat:*] e en lo col un collar de grans d'argent daurats de una pedra vermella, lo qual collar e pedra hi ha donat lo dit frare Johan ça Font.

177. Item, una capça petita d'argent, cuberta a manera de sentbori, ahon stà lo *Corpus* qui stave dins una caxeta d'os feta a manera de moniment.

178. Item, una peça de fustani ab que stà cuberta la dita caxa.

179. Item, una tovallola de seda prima raxada ab diversos aucells e brots brodats ab flocadures de fil d'aur als caps.

180. Item, una caxa petita de leutó feta a manera de moniment dins la qual stan les dites capsetes on stà lo dit *Corpus*.

181. Item, dos canelobres de leutó daurats los quals se aporten quan se diu l'evangeli.

182. Item, una scala de fust levadissa de .vii. scalons.

[Hort de Jericó]

183. Item, en l'ort, appellat ort de Jericó, atrobí tres lits de morts, dos grans per a cossors e lo terç per albat, ab lurs caxes.

184. Item, un moniment de fust qui serveix quan se fa cors present.

185. Item, un faristol pintat ab lo títol de Jhs. al mitg, e a cada cantó un senyal de ferradura.

186. Item, altre faristol de fust tot blanch.

187. Item, un banchal d'alber qui serveix a tenir les relíquies a les festes de sent Johan.

188. Item, dues brandoneres per tenir brandons.

189. Item, quatre canalobres de ferro, grans.

190. Item, una peroleta de coura ab nança per tenir l'ayga beneyta.

Arxiu del Priorat de Catalunya de l'ordre de Sant Joan de Jerusalem. *Documentació de l'església de Barcelona.*

2

20-30 octubre 1556

Inventari dels béns de l'església de Sant Joan de Jerusalem de Barcelona.

1. Primo, una caixa de alber gran, ab dues tancadures, ab sos panys y claus, que és de la confraria dels Assahonadors, ab una imatge de sant Joan, pintat al mig y dos senyals de assahonadors, dins la qual és lo següent:

2. Primo, dintre dita caixa una caxeta, dins la qual és un sant Sebastià de argent, ligat ab un pal de argent ab tres branques y en cada branca dos brancons; y lo sant Sebastià te una diadema al cap, de plata daurada ab sis puntes, ab sinc pedres vermelles falces ab quatorse satgetes de argent sobredaurades; tot sobre un peu rodó de argent, en lo qual són dues relíquies; ço és, una punta de sageta y un oset de testa, tot guarnit de argent; lo qual és de la confraria dels Calseters.

3. Item, dins una capsa rodona de fusta una corona e diadema gran de Nostra Dona, de argent sobredaurat ab sos raigs y onze estelles de pedres falces, de les quals pedres falten dues y dintre les dunes lunes o cercols de la diadema són setze pedres com les altres, de les quals ne falta una.

4. Item, un altra corona o diadema del Jessusset, pus petita ab sis stelles com les propdites ab ses pedres falces guarnides, de les quals ne falten ya les tres, y dintre lo rotlle de la una de la corona hi ha set pedres com les propdites y també ni falta una.

5. Item, la creu maior de dita sglésia, de fusta, guarnida de argent sobredaurat, llavorat de moltes llavors ab lo Christo de argent crucificat y coronat y la tovallola de argent; y a les spatlles, una creu smaltada vermella; y als caps de aquesta creu, lo sol y la luna, y al cap de la creu major stà smaltat un pellicano; y als caps dels brassos de la creu sota la image del Cristo clavades Nostra Dona y sant Joan; y als peus la resurrecció, de algun benaventurat; y a l'altra part de dita creu al mig, smaltada, la Sena ab los apòstols; y als caps designats los quatre evangelistes per los quatre animals; y la dita creu se encaxa en un pom llevadís de argent sobredaurat, tou ab la trompa del mateix en que's posa lo bordó per a portar-la, y en lo dit pom quatre scuts a manera de medalles ab ses figures smaltades.

6. Item, un altra creu mitgensera sobre fusta de argent sobre-

daurat ab moltes llavors ab un Cristó crucificat ab sa corona y diadema ab sa tovallola, tot sobredaurat y ab les spatlles del Jesús crucificat la imatge de Déu lo Pare, smaltada, y al cap més alt un pellicano, y als brassos [ ] senyals y sant Joan, y als peus una Resurreció y de sota una creu o lança de sant Joan ab son pom daurat y uns bordonets que atravessan ab la trompra també de argent sobredaurada y a l'altra chara de la dita creu al mig sant Joan ab lo anyell y als quatre caps las figuras dels quatre evangelistes, y al peu de dita creu en contra de la creu de sant Joan la stirà dels Assahonadors, perquè la dita creu és a mitjas de la religió y de llur confraria.

7. Item, una Vera Creu petita al antiguor, de argent daurat, ab lo peu del mateix, pla, encaragolat ab la creu ab dos scuts smaltats; en lo hu Nostre Senyor, ab los apòstols y en l'altre sant Joan Bapista ab lo anyell, tot llavorat de moltes llavors, y al mig una casseta de vidre dins la qual stà lo *lignum crucis* ab quatre perles en creu als caps de dita casseta o scut, de grossària de uns siurons, y tota la creu sembrada de altres perles més menudes; y als quatre caps de la creu quatre pedres falces, engastades, de les que falta una al peu; y a l'altra part de la dita creu, al mig, Déu lo Pare y als quatre caps les quatre figuras dels evangelistes.

8. Item, un bras de argent pla sobredaurat al peu ha hont ve lo colso per la part de dintre rextat, per què dintre és lo bras de sant Joan; és lo dit bras junt ab la mà, també de argent, que stà donant la benedició ab dos dits, en cadascú un anell; lo hu de or y ab la pedra fina, l'altre de argent daurat més gros ab sa pedra falsa.

9. Item, un parell de canelobres de argent blanch, llavorats de blanch, per portar los siris al evangeli y a tals cosses, y al peu de cascú stà gravat un scut ab la creu de sant Joan y ab lo anyell.

10. Item, un encenser de argent ab ses quatre cadenes y dos anells, tot de argent.

11. Item, una barqueta de argent per tenir lo encens.

12. Item, una custòdia de argent sobredaurada tota llavorada ab lo peu pla ab tres imatges de smalt de Nostra Senyora ab son Fill al bras, sanct Joan Bapista ab lo anyell y sant Joan Evangelista ab la palma; e un poch més amunt del peu un pom del mateix, rodat de sis scuts o medalles, del qual pom naixen dos brancaes del mateix, fetes a manera de trompetes, y als caps dos àngels del mateix ab ses ales y canelobres en les mans, que tenen en mig lo cos de la custòdia, feta a manera de capitell o simbori ab sa tancadura; desobre la qual custòdia estan uns merlets de perles y al cap d'ella està una lluna rodona de cristall per custodiar la hòstia consagrada, molt ben guarnida ab quatre pomets de perles menudes, y per los costats se alsan a manera de dos pilars y a cada cap d'ells un gra blau de saltiri y desobre lo gra blau una perleta; y desobre la dita luna ix una creu ab lo crucifix; tot lo sobredit, de argent sobredaurat.

13. Item més, una altra custòdia petita de argent blanca y per algunes parts sobredaurat ab lo peu pla com de càlser y ab un pom rodat ab sis medalles; y del pom néixen les branches ha hont stan los àngels ab ses ales daurades que tenen en mig la caxa tombada ab sa tancadura y desobre la caxa una creu ab Cristo crucificat, tot de argent.

14. Item, un càlser gran de argent sobredaurat; en lo peu stan tres ymatges, la una és del *besso* de Judas, la altra del assotament y l'altra de com lo crucificaren, ab un botó al mig ab sis scuts; ab sa patena y al mix [la figura] de *sede magestatis*, lo qual se té en comanda de la confraria dels Assahonadors.

15. Item, un altre càlser de argent sobredaurat ab lo peu pla ochavat y de la mateixa llavor la creu gravada de tronchs y lo nom de Jesús y après *Christus*, y un anyell ab la creu y bandera al coll, y altra part una caldera, y altra part l'estiràs dels Assahonadors, ab son botó ab sis escuts; y sa patena ab lo anyell pasqual al mig, lo qual és dels dits Assahonadors.

16. Item, un altre càlser de argent sobredaurat semblant al dit, un poch més xich que'ls altres ab lo peu pla ochavat, y en una banda sobre el peu una creueta y al altra banda una B de aquesta figura en altra banda una tira de Assahonadors, y esta acomanat per ells, ab un botó ab sis scudets, ab sa patena de argent sobredaurada, ab una creu al mix.

17. Item, un altre càlser de argent, daurada la vora del peu y desobre lo peu una creu de sant Joan, y lo botó daurat, y lo de dins de la copa també daurat, ab sa patena de argent daurada a la vora y al mix ab una mà que do la benedictió y està sobre una creu de sant Joan.

18. Item, un altre càlser de argent tot blanch, sino la copa de dintre, ab lo peu pla y en ell una creu daurada, ab son botó ab sis escudets; ab la patena tota blancha de argent, y al mig la figura de *sede magestatis*, ab una creu de sant Joan a una vanda y a l'altra unes armes del comanador.

19. Item, un altre càlser de argent tot sobredaurat ab lo peu pla ochavat y en ell tres scuts; en lo hu és una creu y en los altres dos les armes de les bandes per mix atravessades, ab son botó; y patena ab una creu y desobre d'ell és la mà donant la benedictió, lo qual és del benefici de sant Joan, Bartista y Evangelista, fundat en lo altar major de dita sglésia per la senyora Paula Vinyes, *quondam*.

20. Item, un altre càlser de argent tot blanch ab lo peu pla ochavat ab lavor daurada y en lo peu una creu daurada, ab lo botó daurat, y de dintre daurat; ab la patena blancha de argent lavorada, y al mig una luna rodona ab una creu daurada.

21. Item, un altre càlser de argent daurat, ya molt vell, ab lo peu pla ab puntes, y desobre del peu, smaltat, un Crucifixi en mix de

Nostra Dona y sant Joan, ab lo botó ab sis scuts; ab sa patena, també blancha, ab la benedictió.

22. Item, un altre càlse de argent més petit que lo sobredit, de argent blanch, ab lo peu pla, y desobre una creu daurada ab tres ratlletes pel mix de la creu, ab son botó rodó y daurat, y de dintre; y ab sa patena del mateix lavorada y al mig daurada ab la creu ab la má benedicient.

23. Item, una altre càlser de argent blanch, ab lo peu pla y desobre una creu daurada de dues ratlles ab lo botó daurat y spinat y de dintre daurat; ab la patena blanca a la vora y al mix daurada ab una creu de sant Joan.

Item, un altre càlser de argent ni pus ni menys que'l propdit.

25. Item, un parell de bordons de argent blanch, tots scacats, ab ses carhofes grans y belles ab sos scuts en que són les armes de Requesens, ab la creu blancha de sant Joan ab sinc canons.

26. Item, un retaule tot pintat de or en que està un Crucifixi de coure sobre una creu feta de taules rodones ab son retul de sobre que diu I. N. R. I.

27. Item, un càlser petit de argent tot pla ab una creu larga al peu ab lo títol ab son botó daurat de dintre; ab sa patena de vora daurada y al mix ab una creu de santa Eulàlia.

28. Item, un càlser ab sa patena tot de piltre ab una creu al peu.

Die sabbati .ii^a. januarii 1557.

29. Item, un altre càlser de argent ab lo peu ochavat y daurats los poms del mig, y al peu una creu gravada de or ab son títol y lansa y sponja, y en la part contrària las armas de Claris que són, un scut ab una stela y mitja luna; y en la patena una creu de sant Joan al mig. Pesa dos marchs y deu argensos; és de la capella del Crucifixi.

Die jovis .xxii^a. predictorum mensis et anni.

30. Primo, un armari de fusta encastat en la paret ab son pany y clau, y en la porta de dit armari de part de fora és un scut de Ponts y quatre baldonets de ferro per més fort tancar-lo, dins lo qual són dos gonfarons de domasch carmessí florentí per les vores y talls flocats de flocadura de seda groga y blava, ab dos flochs grans de cada vanda, ço és quatre flochs cada ganfaró, y en lo hu en la una chara stà pintat de or a lo romano sant Joan Baptista ab lo anyell y la creu banderada y a l'altra chara axí mateix y ab charchoves de or per l'entorn ab quatre scuts de cada banda; los quatre alts són las creus de sant Joan y los quatre baxos ab les armes de Ponts; y lo segon és axí mateix diferenciat sols en la figura que és de sant Joan Evangelista ab son libre y palma en una mà y en la altra un càlser ab una serp.

31. Item mes, en dit armari dos poms de fusta sobredaurats pera tenir desobre dits gonfanons.

32. Item, al costat de dit armari dos astes per portar dits gonfanons.

33. Item, dos altres gonfarons de tela negra per a la quaresma en los quals stà pintat lo assotament, de una vanda, ab tots los signes de misteris de la passion y de l'altra part la creu ab tots los misteris.

34. Item, una caxa blanca de alber ab una tancadura de colp al mig ab sa clau y dues arnelles als costats que no's tacan, ab ses dos tiràs de assahonador, dins la qual és lo següent, la qual caxa es dels Assahonadors:

35. Primo, deu peçes de tela pintada a manera de carchofes com brocat; estan per ordre de a. b. c. Servexen al moniment.

36. Primo, una casulla de vellut vert ab la vanda que passa per mix en creu de brocat o brodadura de pam y quart poc més o manco, ab moltes figures de sants, y a les spalles desota los brassos de la creu en una part un scut de l'*agnus* y en la altra un scut de la tira dels Assahonadors, y en la falda de part detrás altre scut ab altra tira de Assahonadors y estola y manipla del mateix vellut ab sa flocadura de seda groga y vermella; dita casulla, stola y manipla folrats de tela blava, lo qual tot és dels Assahonadors.

37. Item, duas daumàticas del mateix vellut vert y de la mateixa flocadura de seda groga y vermella, ab las mitjas mànegas de vellut carmessí, y per les costures dels costats una franja de un polse de ample de or y seda de grana, ab dos collars y dos maniplas y una stola de guarnitió conferent a la propdita ab sos cordons y flocs de seda groga y vermella, la qual és del mateix vestiment y dels dits Assahonadors.

38. Item, un palit de brocat carmessí obrat ço és, lo camp de carmessí y lo fullatge y obrat de brocat ab dos scuts ab lastiràs de Assahonadors.

39. Item, un frontal del dit palit de la mateixa obra ab los dos scuts ab tiràs y ab hu més ab un *agnus*, tot folrat de tela blava; tot dels dits Assahonadors.

40. Item, una tovallola del mateix brocat per dir lo evangeli ab un scut ab una tira.

41. Item, una tovallola de li per cobrir dit palit de brocat carmessí, abans la que servia a cobrir lo dit palit serveix hara per cobrir la capa de vellut negre de dits Assahonadors.

42. Item, un altre palit de seda morisca llistada de molts colors ab tres scuts de vellut negre; en lo de mig és sant Joan Evangelista ab la palma y càlser ab serpent sobre uns nuvolls, tot brodat de or, y en los altres dos scuts entre fullateria de or són las tiràs dels Assahonadors.

43. Item, lo frontal del dit palit de la mateixa obra morisca ab la flocadura de moltes sedes ab un scut al mig ab lo *agnus*, tot folrat de tela blava; dels Assahonadors.

44. Item, una cortina de vellut negre pera quan s'elleva Nostre

Senyor en lo altar, tot entorn guarnida de flocadura de or y blau, ab quatre scuts de fullateria de or a cada cantó, ço és dos ab duas tiràs y dos ab anyells, folrat de tela negra; dels Assahonadors.

45. Item, un palit de xamellot vermell ab aygües per lo altar major ab sa flocadura a manera de frontal, de filadís de groc y blau folrat de tela negra; lo dit palit és tot lis.

46. Item, una casulla de xamellot blau ab aygües ab una tira o faxa per mix, per devant y per detràs en creu de amplaria de un pam poch o més o menys; és la faxa de tafetà carmesí tot brodat y sobreposat de fullatge de or, y per les vores unes franges de diverses colors ab dos scuts a les spatlles, lo hu de *agnus* y lo altre de la tira de assahonar ab tot son compliment de stola y manipla, ab sas flocaduras de seda groga, verda y vermella; és també del dits Assahonadors.

47. Item, en dita caxa una altra cassulla de xamellot vermell ab aygües ab la vanda per mig de tela naranjada, sobrepossada de fumatge de or y seda vert tot fals, ab dos scuts darrera ab dues calses, folrada de tela naranjada; és dels Calseters.

48. Item, duas daumàticas tal la huna com l'altra del mateix xamellot ab los paraments de xamellot blau y altres dos scuts a les spalles ab flocadura de seda groga y vermella ab dos cordons y flochs de seda groga y verda ab dos collars de xamellot blau, ab una stola e manipla del mateix; és dels Calseters:

49. Item, una casulla de brocadillo fals ab uns lleons dins uns rotlles, forlada de tela blava; és de la sglésia.

50. Item, dues deumàticas de seda morisca verda, obrada ab los paraments y mitjas mànegas de la mateixa seda mesclada ab or y seda vermella ab un collar del mateix vert y ab una stola y dos maniplas, folrades les deumàtiques de tela vermella.

51. Item, una cassulla de brocadillo ab seda vermella, folrada de tela naranjada.

52. Item, una tovallola que serveix los diumenges y festes a la trona, molt vella, de or y seda, tot fals y desfet, folrada de tela blava, y ab la flocadura de seda verda.

53. Item, una cassulla molt vella de seda morisca, tota obrada y desfeta ab la faxa pel mig de tela verda e per les vores vermella ab una stola y manipla de fustani vert ab unes ralles negres ab una creu naranjada, ab la folradura de tela blava.

54. Item, un altra cassulla com la propdita ab la stola y manipla de fustani obrat ab las creus verdas, la folradura de tela blava.

Die veneris.

55. Primo, una cassulla de damasch vert ab una creu de setí carmessí, y de part detràs dos scuts, en que són per armes dues lunes mitges dessobre dues stelles, ab stola y manipla de la mateixa obra, folrat tot de tela blava.

56. Item, un palit del mateix domasch vert ab sa flocadura de groch y vermell, a manera de frontal, ab dues creus als caps y un nom de Jesús al mig de les creus, y al mig del palit un scut blau ab dita mitja luna y stella, rodat de una guirnalda vermella, ab bons lassos de or; la qual casulla y palit és del altar del Crucifixi de les armes de m.^o Claris.

57. Item, dues deumàtiques de tela de lli blanca, folrada de tela blava, ab unes faxes de tafetà senar vermell per les costures ab dos scuts de la creu de la Religió de Sant Joan devant y hu de les armes de Aragó de part detràs.

58. Item, un mantell de brocat y vellut carmesí ab un lletrer del brocat al peu ab la flocadura blanca, groga y verda, y és dit mantell partit en quatre peces ab lo mantell del Jesusset, folrat de tela verda.

59. Item, un cordó de seda vermella ab uns botons de or sense flochs.

60. Item, unas trenas llargas de or moresch ab seda vermella ab uns botons grossos de dit or y ab flochs de seda blanca e verda y vermella y de or.

61. Item, una casulla de seda morisca obrada de diversos colors ab uns pedaços de fustani vert y obrat, ab la faxa que passa pel mig blava, ab los vius per les vores de naranjat, ab la manipula y estola del mateix fustani vert, folrat de tela verda y blava a trossos.

62. Item, en lo més alt calaix del tres que està desota la predita caixa és lo següent:

63. Primo, una cassulla de domasch blanca ab una fressadura de un pam de amplària brodada de or, ab sants figurats sobre blau, ab un sant dalt el coll, ab una creu blanca de sant Joan y al peu lo scut de Ferrer ab tres ferradures, folrada de bocaram vert ab sa stola y manipula del mateix, ab sa flocadura de seda vermella.

64. Item, dues deumàtiques del mateix vestiment de domasch ab sos paraments de domasch blau ab uns scuts vermells de setí de part devant [ab] las armas de dit Ferrer ab una creu de sant Joan d'obre, y de part detràs ab altre scut la creu de sant Joan sola, ab mijas mànegas del mateix domasch blau ab flocadura de seda vermella ab sos stolas, maniples y collars del mateix ab tot compliment; folrat de tela verda.

65. Item, tres camits de lli ab paraments de setí vert y tres amits y tres sinyells.

66. Item, una tovallola de la trona pera dir lo evangeli ab un scut de la ☩ de sant Joan al mig del mateix vestiment, ab una mitja tovallola de domasch.

67. Item, un pàlit del mateix domasch ab una Nostra Dona ab lo Jesús al bras seient en una cadira tot de or, y dos scuts a les vandes, vermells, lo hu de les dites ferradures ab la creu desobre y lo altre sols ab la creu de sant Joan, ab sa flocadura vermella folrada de tela verda.

68. Item, un frontal pera lo dit pàlit condecant del matex.

69. Item, un altre pàlit de domasch blanch ab un sant Joan Babtista al mig de or brodat ab un anyell als peus, ab son frontal de domasch blau ab las flocaduras vermellas de seda, y costats de dit pàlit són del domasch blau ab dos scuts com los sobredits de sant Joan y de Ferrer, folrat de tela verda. Serveix al altar de la verge Maria.

70. Item, un mantell de Madona y del Jesusset, partit en quatre peças del mateix domasch blanch y la mateixa flocadura per Nostra Dona al mateix altar.

71. Item, un altro pàlit semblant al propdit, diferenciant en lo sant Joan que est és Evangelista ab los flochs vermells y grochs, ab los mateixos scuts, folrat de seda verda; serveix al altar del sant Sperit.

72. Item, una capa de professó del mateix domasch blanch ab una capilla tota brodada de or en que és Nostra Sra. que dóna a mamar son beneit Fill y dos àngels que li tenen la corona, y alt sobre dita capilla Déu lo Pare ab sa fressa de alt a baix de satí carmessí tota brodada de or ab sis medalles de sants y ab la trava las armas del belliu Ferrer, folrada de tela verda ab una tovallola o llansol per plegarla.

73. Item, una capa de vellut carmessí molt usada, ab la capilla de setí carmessí ab brodadura de or en què hi a un sant Joan Babtista brodat de or, ab sa fressa del mateix de alt a baix, folrada de tela verda.

74. Item, un palit de xamellot vermell ab aygües ab lo frontal y vandas dels costats de dit palit de setí blau, ab sos flocadura de seda groga y morada ab uns scuts de Ponts a cada costat, folrat de tela blava.

75. Item, una tovallola de xamellot sens aygua blancha pera l'evangeli, ab les flocadures als caps de seda groga y morada y per lo entorn.

Die sabbati .xxiv. predictorum

76. Item, en lo calaix del mig, segon dels que prop avem mencionat, se troba lo següent:

77. Primo, una cassulla de fustani negre ab la fressa de fustani groch, ab unes mostres negres ab una creu devant y altra derrera, y en lo mig de la de derrera una creu de sant Joan blanca de vuit puntas, folrada de tela negra.

78. Item, una altra casulla pintada de pinsell de diverses colors en lo través de dalt a bax de tela [...] altres colos també pintada de pinsel, folrada de tela negra, ab sa estola y manipla del mateix.

79. Item, dues deumàticas del mateix fustani negre ab los paraments y mitjas mànegas del fustani groch susdit en la casulla ab una

creu de sant Joan blanca ab vuyt puntes en los dos paraments y ab unas sintas o vetas blanques per los costats sobre les costures ab los cordons y flochs y flocadura de filadís groch y morat ab sos collars del dit fustani groch y las estolas y maniplas negres, tot folrat de tela negra ab las matexas flocaduras.

80. Item, tres camits de lli ab los paraments y mitjes mànegas de xamellot negre ab ayguas, ab sos amits y sinyell.

81. Item, una tovallola del mateix fustani negre ab una creu blanca de sant Joan al mig, ab sos flochs grans als caps y per lo contorn de una flocadura més xica, folrat de tela negra.

82. Item, una cortineta de setí fals negre per posar devant lo sagrari com llevan Déu; és folrada de tela negra ab sos flochs al entorn de filadís morat y groch ab una creu de sant Joan blanca, al mig creu de belliu.

83. Item, dues capes de professó o per bordons, del mateix fustani negre ab la capilla y faxas de devant del sobredit fustani groch obrat, y en la capilla és la creu de sant Joan, blanca ab vuyt puntes ab uns vius de veta blanca per entorn de tot.

84. Item, un pàlit del mateix fustani negre ab una creu de sant Joan al mig ab sa flocadura gran a manera de frontal, de filadís groch y morat y la mateixa flocadura al entorn per tot, folrat de tela negra.

85. Item, un pàlit de xamellot vermell ab aygües ab una Salutació de Ntra. Sra., de seda verda y blanca y ales blaves y ab un cetró de seda blanca ab liris dedintre y dos scuts de seda blau la hu y l'altre de or y al cap una flor de li y al altre dues flos de li y un gos; y a cada cap un sant Johan Baptista y a l'altra sant Johan Evangelista, sembrat de roses de or ab lo frontal del mateix.

86. Item, un drap de la tomba, de setí fals, folrat de tela negra ab una creu de sant Johan blanca, de tela pel mig atravessada.

87. Item, una capa de professó y de bordons de vellut negre ab la capilla y faxas de devant de setí blau, y per de sobre trepes de vellut groch sobreposat, y en la capilla stà figurat sant Joan Bapista ab *agnus* banderat entre unes stelles de fil de or, folrada de tela negra, y un cubertor o guarda pols de tela negra per cobrir dita capa.

88. Item, una tovallola de xamellot negre ab aygües tota plena per servici del altar.

89. Item, en un altre calaix, lo més prop de terra y derrer, se troba lo següent:

90. Primo, una casulla de bocaram negre de una cara de part de fora y tela blava de part de dintre ab unes creus blanques de veta de alt a baix, y en la cara del bocaram és una creu de alt a baix per devant y detrás de un cert banchal de colors. És dels Calseters.

91. Item, dues daumàtiques de la mateixa manera del mateix bocaram negre y tela blava ab los devantals o paraments del mateix ban-

cal ab stolas y maniples del mateix y los collars del dit banchal pintat ab una calça ab un scut vert. És dels Calsetés.

92. Item, una capa de professó de xamellot negre tot foradat y squinsat ab la capilla y faxas de devant da tafetà vermell ab certes brocadures tot squinsada. És dels Calsetés.

93. Item, una cassulla de xamellot negre ab aygua, folrat de tela verda ab una creu de xamellot blanch de alt a baix ab ses stolas y maniplas ab flochs llars de seda vermella.

94. Item, una capa de professó y cassulla y dues deumàticas y stolas y maniples y collars tot de tela que retire a color de terra ab scuts vermells quadrats, en los huns lo anyell y en los altres la tira dels Assahonadors, blancha. És dels Assahonadors.

95. Item, tres camits y amits de tela blanca ab los paraments de setí blau y lo dit scut ab la tira y ab los sinyells. És dels Assahonadors.

96. Item, una tovallola de hostoda (?) negre pera servir el evangeli ab tres scuts vermells en què és la tira dels Assahonadors en lo hu y en l'altro lo sol y l'altro una altra figura, ab flocadura per lo entorn de fil blanch y blau, folrat de tela blava.

97. Item, un pàlit vell squinsat de tela negra ab uns scuts de les armes de Semanats y una creu blanca al mig; és molt dolent.

98. Item, un pàlit molt més vell de tela negra ab creu blancha. — *Al marge*: no y és lo dit pàlit.

99. Item mes, tres camits de tela blanca ab paraments de xamellot amb aygües, los dos lleonats y l'altre, negre.

100. Item, un pàlit de xamellot negre ab aygües, ab son frontal del mateix ab flocadura de seda de grana, ab un sant al mig ab un castell y un animal, y unes flors de fil de or scampades per tot lo palit, folrat de tela naranjada.

101. Item, un drap de tela verda vella per posar sobre los escalons del altar major. — *Al marge*: no y és.

102. Item, un archibanch de albar ab tres caxons ab sas tancaduras y pany y clau; en lo hu és lo següent:

103. Primo, dos rebosters de ras ab sas mostrars de fullatges ab uns scuts al mig de les armes de Requessens y la creu blancha de sant Joan desobre dit scut, y folrat per les vores ha hont són les anelles y per les spalles en creu de tela grossera, folrats.

104. Item, una catifa petita vella ab uns rotlles y puntas blancas al mig.

105. Item, una cassulla de tela blancha prima folrada de tela blava ab una travesera ab creu de tela blancha per poder servir a dos cares, ab stola y manipla del mateix, la estola ab una franja vermella als caps y una creuera vermella, la qual és de la sglésia.

106. Primo, en lo segon caxó del dit archibanch és lo següent:

107. Primo, un pàlit de brocadillo que fou. Ara és tot spatllat y romput que no hi ha res sinó la folradura groga.

108. Item, un altre pàlit de seda ab son frontal del mateix ab un scut de or y unes armes negres de dues costes ab una flor de lli en la més alta ,ab moltes figures de Christo y la Magdalena de *noli me tangere*, ab folradura verda de tela.

109. Item, un altre pàlit de setí morat ab sa flocadura a manera de frontal de groch y vert ab una creu de or al mig de frontal y als caps unes flors de lli y lo peu scacat y als costats las armes den Semanat, folrat de tela verda.

110. Item, un altre pàlit de vellut blau, vell ab alguns rossers de or y dos scuts dels dits Semanats sinó que diferència que ha hont aquell tenen bandes aquests tenen gossos podencos, folrat de tela blava ab son floch a manera de frontal. És del altar de Sant Sperit.

111. Item, un altre palit de domasch blanch ya vell, ab un scut de les armes de Requessens y una flocadura vermella en loch de frontal, folrat de tela verda.

112. Item, un altre pàlit de barragans morescos, prims ab una ymatge de Nostra Senyora ab son Fill al bras dins una portalada, brodat de or y ab lo floch a manera de frontal de seda blanca, blava y groga y per tot al entorn del mateix modo, folrat de tela verda.

113. Item, un altre pàlit de seda morisca de diversos colors ab un scut al mig de les armes de Requesens ab un frontal de xamellot vermell y la flocadura de seda de diverses colors ab la folradura nonjada.

114. Item, un altre pàlit de seda morisca daurada ab tres scuts de or ab unes flors de lli blaves ab lo frontal del mateix y flocs de seda de moltes colors, ab la folradura del dit pait groga y a frontal verda.

115. Item, un altre pàlit de domasch pardillo ab dos scuts vermells als costats, ab les calses, y un sant Sebastià en mig de dos farisseus qui l'assahetejan, ab lo floch del frontal groch y vermell folrat de tela blava, lo qual té lo handador de dits Calçaters.

116. Item, un pàlit molt vell de Crucifixis y imatges de fil que sembla or ab son frontal del mateix, folrat de tela blava.

117. Item, un pàlit de bocaram negre, ab una creu de sant Joan blancha al mig, folrada de tela groga.

118. Item, un drap de tomba per aniversaris, de fustani negre ab una creu blancha pel mig, ab tres scuts als caps de la creu; lo hu del anyell; los dos, de las tiras dels Assahonadors. És d'ells.

119. Item, un llansol blanch de lli un poch squinsat pera desobre la tomba y desota del dit drap.

120. Item, un altre pàlit de color pardillo y blau morisco tot llistat, ab lo floch del frontal tot de seda blanch, ab la folradura de tela negra.

121. Item, un pàlit de vellut negre tot pelat, ab una creu verda al mig ab unes ondes als costats de domasch blanch, y la folradura verda de tela.

122. Item, un altre pàlit de seda morisca que tira a vert clar, ja vell tot lis ab la folradura de tela verda ab son frontal de la matexa seda.

123. Item, en lo tercer caxó és lo següent, que és roba quaresmal:

124. Primo lo *vellum templi*, de tela blanca llistada de flocadura gran per baxos y costats y ab sa corda y analletes y ses bagues, bé usat.

125. Item, una cortina blanca de philampua rexada del altar de Nostra Senyora al costat del altar major ab una flocadura petita de muronets ab un frontal del mateix ab sa flocadura blanca, llarga.

126. Item, una altra cortina de drap de lli, blanca ab unes llistes amples y clares que passan y són frontal del mateix, y la flocadura ab sos anyells; que és del altar del Sant Esperit, que és prop lo altar major.

127. Item, un pàlit blanch de tela ab algunes barres llistades ab son frontal ab son floch del mateix, que serveix al altar major.

128. Item, un drap de lli blanch a manera de tovalles que serveix per cobrir los graons del altar major.

129. Item, un pàlit de tela blanca plana ab son frontal; serveix al altar de la Verge Maria, prop l'altar maior.

130. Item, un pàlit blanch de tela de lli ya usat que serveix al altar de Sant Sperit, al costat del altar maior.

131. Item, tres cassulles de tela blanca folrades de tela blanca ya usades, ab estoles y maniples.

132. Item, una cortina de filampua rexada no molt gran, ab tres benas de ret y ab son floch de dalt com de frontal; serveix al Crucifixi de plata.

133. Item, un drap de lli blanch, pla que serveix als escalons del altar de Nostra Dona del Repòs.

134. Item, un mantell y mantellet de la Verge Maria y de son fill, de tela blanca, plana, ab lo floch de fil blanch; són quatre peses tot.

135. Item, un pàlit de filampua rextat ab sa flocadura en loch de frontal.

136. Item, una cortineta blanca per cobrir sant Honofre, de filampua ab tres llistes, una blava, altra groga, altra vermella.

137. Item, un pàlit y frontal de philampua, folrat de tela ab tres faxes de mostres desobre possat gentils; serveix a la Verge Maria del Repòs.

138. Item, un altre pàlit de filampua llarch, rextat, ab sis llistes stretes y son frontal; serveix a la Verge Maria del Repòs.

139. Item, un drap de tela blanca de tres llistes y tres bagues que serveix a les spalles de la Verge Maria del Repòs.

140. Item, un pàlit petit, rextat de fil rovellat, folrat de tela blanca; serveix al altar del Crucifixi.

141. Item, un drap petitoy, fes pel mig, de filampua; serveix al oratori de defora, que és lo Assotament.

142. Item, un drap petitoy ab son frontal tot de ret sobrepossat; serveix per la imatge de la Verge Maria que està al costat de sant Sebastià.

143. Item, en una caxa de fusta grossa sense tancadura en què és lo següent:

144. Primo, un drap de empeliar de seda verda y polpa de or al mig tot molt vell y squinsat, y serveix a la tomba dels aniversaris del rey en Jaime; té deu scuts vermells ab la creu de la religió al entorn.

145. Item, una capa dolenta molt vella de borras de seda y polpa de or, ab sa folradura una vanda vermella y altra verda.

146. Item, una capa antiga de brocadillo fals, la qual serveix per a los sperges ab un floch de seda verda que penja detràs la capilla.

147. Item, una altra capa de fustani negre llistat, folrada de tela blava ab unes vetes blanques per la capilla; és dels Assahonadors.

148. Item, una cassulla blanca de lli, folrada de cotonina blava.

149. Item, altra cassulla tota blanca de cotonina, folrada de tela blanca, ab una creu per les spatlles, de cotonina blava.

150. Primo, en un mig cofre xich, vell, ab son pany y clau és lo següent:

151. Primo, un pavelló gran en dues pessés i la camiseteta tot de filampua rexada, ab una tira de tres dits de ample de ret sobrepossat al entorn. Serveix per lo sepulcre.

152. Item, una tovallola del mateix per cobrir lo Crucifix, ab sa guarnicioneta petita.

153. Item, una mànega del mateix per cobrir lo bras de nostre Senyor (*sic*).

154. Item, un pàlit de tela de lli, blanca, ab una guarnició de desfilat de sis dits de ample, poch més o menys, y ab sa flocadura toriada, y al mig una creu del mateix desfilat ab son frontal del mateix.

155. Item, un altre pàlit de tela de lli ab unes tires atravessants de sobrepossat de fil rovellat, y una creu al mig de seda morisca de la mateixa color, ab un floch en loch de frontal de seda morada y groga.

156. Item, un altre pavelló de filampua raxada de tela blanca, ab tot son guarniment y ab la tovallola per lo Cristo, y la mànega per lo bras, tot del mateix.

157. Item, un altre pàlit de tela de cotó prima, folrada de altra tela, ab unes faxes de brodadura de seda negra sobre blanch y altres faxes de cordonsillos blanchs y negres de seda de l'altra part, ab sa flocadura en loch de frontal de fil blanch y negre, y al mig una creu de les prop dites mostres brodades.

158. Item, una cassulla de fustani blanch ab una bena streta de tafetà vermell en creu y folrada de tela negra, ab una veta blanca per les spalles, a modo de creu, que servex a dos cares ab, camit y amit y maniple y estola y sinyell, lo qual compraren los marmessors

del quandam m.^o Riera per la que li posaren a la soterar. De la sagristia.

159. Item, una casulla de fustani blanch vergat ab una creu a les spalles de fustani obrat, de groc y negre, folrada de tela negra ab una creu al mig blancha, ab stola y maniples del mateix.

160. Item, altra casulla de tela blancha plana ab una creu de xamellot negre ab aygües y uns vius de fustani o tela blava.

161. Item, una altra casulla de cotonina grossera, tota plana, blancha.

162. Item, una altra casulla de cotonina prima folrada de tela prima, tota plana, ab una creu de tela blava dalt a baix.

163. Item, una altra casulla de cotonina grossa cinteada del mateix, ab una creu brodada de seda blava.

164. Item, una casulla de tela blancha prima folrada de tela blanca grossa, ab la fresa de xamellot vermell ab aygües a uns vius de bocaram vert, ab una stola de xamellot blanch y maniples de fustani, tot folrat de tela grossa.

165. Item, quatre camís de tela blancha ya usats ab sos paraments vermells lo hu de vellut y l'altre de domasch, y dos de xamellot ab aygües ab ses boquemànegues.

166. Item, deu camits blancs tots plans.

167. Item, una tovallola blancha gran e brodada al entorn, de seda negra ab la brodadura de prop de sis dits de amplària al cap y als costats no tant ample, y ab un passamant de seda blanca y negra.

168. Item, una altra tovallola de calicú blancha prima, ab una flocadura del mateix als caps.

169. Item, una mitja tovallola de filampua ab uns gossets brodats per tota y unes lletres de seda als caps, ab la flocadura de seda verda.

170. Item, un altra tovallola de filampua ab dos o tres forats, ab una flocadura de seda verda y una randa de or per les vores.

171. Item, una tovallola blancha sembrada de creus brodades de diverses colors y un *agnus*, la qual està clavada en lo sacrari.

172. Item, un altra tovallola llarga de tela ab una brodure de seda vermella al cap, de un pam de ample, poch més o manco.

173. Item, una tovallola blanca de ginesta, vella.

174. Item, una tela per cobrir la tovallola de brocat. Dels Assahonadors.

175. Item, dues tovalloles de filampua ab unes llistes vermelles al entorn. Hara no se'n troba sinó una.

176. Item, deset amits, entre bons y dolents, sense los que ser-vexen.

177. Item, una tovallola blancha estreta brodada de negre als caps, ya usada, vella.

178. Item, trenta tovalloles de càlces, entre bones y dolentes.

179. Item, un altre tovallola de tela de compra, larga y ampla,

brodada als caps de seda fixa de color verda y vermella, blanca y blava y per lo entorn de un cayrell de obra de la mateixa seda, ab una flocadura per lo entorn de filadís de lehonat y encarnat.

180. Item, un altra tovallola llarga y molt alta, casi quadrada, ab unes mostres de la mateixa tela com les de domàs, ab una randa y passamà per lo entorn de seda vermella y fil blanc ab quatre flors del mateix.

181. Item, set stoles de tela blanca.

182. Item, una tovallola blava gran y llarga, ab mostres de grana als caps, y per les vores dels costats una guarnicioneta vermella de seda y de filampua.

183. Item, vint y dues estovalles per a los altars ab los caps y llistes blaus entre nets y bruts, y serveixen en los altars y estan en la sagristia, entre bones y dolentes.

184. Item, trenta set tovalloles blanques pera servici dels altars, entre maiors y menors, bones y dolentes, y les que estan en los altars y en la sagristia.

185. Item, quatre capsetes quadrades de tenir corporals, la una coberta de certa obra de seda y or fals, y l'altra plana, de fusta, e dins la predita folrada hi ha un coxinet de brocat carmesí ab quatre botons y flocs de seda noronjada als caps, y al altre chara tafetà vert; lo coxinet se's trobat en la caixa dels pàlits de Sant Antoni.

186. Item, vint corporals, entre bons y dolents, y entre los que se troben dins dites capelles y per los altars.

187. Item, una capsa de fusta quadrada, un poch major que les prop dites, dins la qual és dos corporals bons y nous, ab unes randes de desfilat, que eren del *quondom* m.^o Vilar.

188. Item, un mantell y un mantellet de tafetà doble vermell ab dues faxes de domasch blanch, guarnits, lo qual serveix a Nostra Senyora del Repòs.

189. Item, un altre mantell y mantellet en quatre pessas, de xamellot vermell ab ayguas, ab tres faxes de vellut negre al entorn, folrat de tela verda; serveix a la Verge Maria per lo altar maior.

190. Item, un altre mantell y mantellet en quatre pessas de domasch blanch, molt vell y antich y usat, ab una faxes al cap, de tafetà sensillo, vermell, folrat de tela blanca.

191. Item, altre mantell y mantellet de hosteda negra ab unes faxetes de brocat y uns vius blaus, folrat de tela negra; serveix a Nostra Senyora del Repòs.

192. Item, un mantell de tela blanca en tres pessas, ab dos rive-tons de veta de filadís negre.

193. Item, un altre, en quatre pessas, de setí blanch, ab tres faxes de vellut negre, folrat de tela verda.

194. Item, un mantell ab tres pessas de setí gros ab una faxes al entorn de setí vert, ab la folradura de tela blava.

195. Item, un altre mantell de tres pessas de tafetà gros, sensillo, ab dos faxes de vellut negre al entorn, folrat de tela groga, ab dos cordons y flocs de seda groga y negra.

196. Item, un altre mantell en tres peces de setí blau a dues faxes de setí noronjat ab vius blancs, ab folradura de tela blava; de la Verge Maria del Repòs.

197. Item, un altre, de xamellot blanc ab aygües en tres peces ab unes creuetes de vellut negre, folrats de tela blava; del Repòs.

198. Item, un altre mantell de xamellot negre ab aygües, ab unes puntes de domasch vermell, folrats de tela lleonada.

199. Item, un altre mantell, en quatre peces de seda morisca de diversos colors ab una veta de seda vermella al entorn, ab la folradura de tela verda; serveix al costat del altar maior.

200. Item, un altre mantell en tres pessas de tafetà groch ab unes treses de vellut blau obscur, folrat de tela groga; serveix al Repòs.

201. Item, quatre missals d'estampa del bisbat, cuberts los dos de pots, lo hu cubert de pergami, ja molt vells y usats.

202. Item, un altre missal del bisbat, tot de letra de ploma y de pergami, cubert de posts.

203. Item, tres faristols de fusta.

204. Item, un mantell de ret sobreposat ab flors, de dues pessas, folrat de tela naronjada, ab flocadura blanca morenada.

Die veneris xxx.^a predictorum.

[Cor de l'església]

205. Primo, en lo coro de la predita sglésia de Sant Joan:

206. Primo un faristol gran de fusta de alber bossellat ab un armari de dintre, ab son pany y clau per guardar los llibres.

207. Item, sobre dit faristol la lanterna de roure de Flandes, en què caben quatre llibres: està guarnida de ferro ab una hasta de ferro y la grua per a tenir la lanterna devant los llibres, y dos giradors de ferro per a los llibres.

208. Item, un llibre de pergami dit officier dominical y sanctoral, notat de solfa, cubert de posts ab guarnitió de cuyro ab sos dos tancadors.

209. Item, un altre libre de pergami notat de solfa menuda, nomenat antifonari de sanctoral, cubert de posts y al dorso de cuyro ab unes barres de ferro y sos dos tancadors.

210. Item, un altre libre de pergami ab solfa menuda dit responser sanctoral, cubert de posts y guarnit com lo propdit, ab sos tancadors.

211. Item, un altre libre com los prop dits intitulat antifona dominical, ab lo mateix guarniment y tancadors y solfa menuda.

212. Item, un altre libre com los prop dits intitulat responser dominical, guarnit com los altres ab solfa menuda.

213. Item, dos llibres de pergami intitulat licioners dominicals y sanctorals, cuberts de posts y guarnits de cuyro: són ya vells.

214. Item, un altre llibre de pergami que és breviari; està en lo faristol gran prop dit, travat ab una cadena.

215. Item, un breviari romano de papel, que està ficat ab cadena en dit faristol.

216. Item, un altre llibre de pergami dit epistoler, ab cubertes de posts y cuyro per mig, y los tancadors.

217. Item, un altre llibre de forma mitjana de pergami dit psaltiri en solfes en algunes còpies (?), ab ses cubertes de posts y los tancadors.

218. Item, un altre psaltiri de pergami de forma menor que la prop dita, molt vell y usat, ab ses posts y tancadors.

219. Item, un altre breviari del bisbat, part de papé y part de pergami, cubert de pergami.

220. Item, en un faristol petit, que està ficat en la cadyra del prior, un breviari del bisbat, de pergami, cubert de posts, ab un tancador de ferro al mig, guarnit ab una cadeneta.

221. Item, un faristol alt, de fusta, ab son peu per dir la Epístola.

222. Item, un faristol a manera de scambell, ab una hasta feta de caragols.

223. Item, una caxa ab dos tancadures y claus, que serveix de guardar las escripturas del prior y Comunitat de la dita sglésia de Sant Joan.

224. Item, dues posts planes, cubertes de pergami, en les quals estan continuats los aniversaris que's celebren en dita sglésia, les quals dos posts són buydades en la post gran nova del cor, devall mencionada.

225. Item, dues campanes mijansereres ab sos batalls y cordes que estan en una finestra que da lum al coro.

226. Item, una post quadrada, cuberta de una carta de pergami, que conté la visita; és signada de mà d'en Luis Jorba, *quondam*, notari de Barchinona y scrivà de dit priorat y comunitat.

227. Item, una post gran que stà sobre la cadira del prior, cuberta de pergami en la qual estan scrits y designats tots los aniversaris de dita sglésia que estaven en les sobres dites dues posts ab algunes armes de la creu de sant Joan y calses.

228. Item, dalt en lo campanar dues campanes grans per a tocar als officis, ab tot son gorniment, llegendes y tot son menester.

[Altar major]

229. Item, en lo altar major, devant lo retable, una cortina de tela negra, ab son frontal ab un sant Joan al mig, y un anyell a una part y una tira de Assahonadors a l'altre.

230. Item, devant dit altar retable, presentalles penjant un cap de

argent y un cor y un ventre, tou y que poch pesa [— *Al marge:*] Dites presentalles de argent serbien per adobar lo peu de la Vera Creu que s'era trencat.

231. Item, sobre dit altar dos graons de fusta de alber.

232. Item, dos canelobres petits de ferro ab sos peus plans de fusta sobre dit altar.

233. Item, als costats de dit altar dos canelobres ficats en terra grans y molt obrats de ferro ab unes bassines al mig, los quals són dels Assahonadors.

234. Item, un cobri altar de cuyro vermell ab dos scuts de tiras de Assahonadors.

235. Item, un palit de oripell ab sant Joan Bartista al mig, ab les armes de Rovira a cada part.

236. Item, un altre palit de sota, de tela pintada y son frontal, ya molt vell.

237. Item, devant lo sacrari, una cortineta de setí blau fals ab quatre scuts de or y seda sobrepossats, en què són dos anyells y dos tiras, flocat de groch y morat; dels Assahonadors.

[Altar del sant Esperit]

238. Item, devant lo altar del sant Sperit, un pàlit de oripell y un altre de sota de tela pintada, tot vell, ab les armes de Semanat, y la flocadura y frontal de blanch y negre, y son cobri altar de cuyro, ja usat.

239. Item, sota lo dit altar, una caixa de fusta pintada de vert ab unes estelles ab son pany y clau; serveix al moniment per posar lo Corpus.

[Altar de Nostra Senyora]

240. Item, en lo altar que stà al costat del altar major en què és Nostra Senyora ab son Fill, ab sos mantells verts, molt vells, ab son pàlit de oripell y Nostra Senyora al mig ab les armes de Rovira, y cobri altar de cuyro, y un pàlit de sota, tot de tela molt vella y dos canelobres de ferro sobre dit altar.

241. Item, quatre canelobres grans de ferro ab sos peus; són de sepulturas; són dels Assahonadors, ab scuts de llurs armes.

242. Item, cinc bassines de llautó ab sos ous de besturs y sos guar-niments y llantiha que stan davant lo altar maior.

[Capella de sant Pere]

243. Item, en lo altar y capella de sant Pere, un pàlit de oripell ab lo sant Pere y Pau y son cobrialtar; hara és nou, que la fet m.^o Vila per lo beneficiat e per la visita.

[Capella de sant Bartomeu]

244. Item, en lo altar y capella de sant Berthomeu, un pàlit ab

son frontal de obra de seda morisca, ab la flocadura de seda groga y vermella, ab son cobri altar de cuyro, vell, y dos canelobres ab sos peus de ferro; hara un palit de or y pell nou ab sanct Bartomeu al mig y dos grahons de fusta, fet per lo capellaniu m.^o Agostí Prats per manament de la visita.

[Capella de santa Magdalena]

245. Item, en la capella y altar de santa Magdalena, un pàlit de tela pintada, molt vella y un cobri altar de cuyro molt vell, y ara un pàlit de or y pell nou ab les armes de Coromines, y en mig santa Magdalena, y un cobri altar nou.

[Capella de sant Sebastià]

246. Item, en la capella y altar de sant Sebastià, un pàlit de oripell y un cobrialtar de cuyro ab dos canelobres ab los peus grans de fusta, y en dita capella penjant dues cortines o rebosters de tela pintada ab un sant y una calsa al mig y una cortina de tela pintada devant lo retable, y més una campaneta a[b] sa corda y guarniment de fusta ficada en la paret, devant la porta de dita capella una llàntia ab sa bassina ab hou de bestrús y lo guarniment; y ara un cobri altar nou, fet por lo capellaniu que ara és e per manament de la visita.

247. Item, entre los dits altars o capellas és una ymatge o retaule tot daurat de Nostra Senyora ab son Fill al bras.

[Capella de sant Cosme i sant Damià]

248. Item, en la capella y altar de sant Cosme y sant Damià un pàlit de oripell bo y nou y un cobrialtar de cuyro nou ab dos canelobres sobre lo altar.

[Capella de la Verge Maria del Repòs]

249. Item, en lo altar de la Verge Maria del Repòs una imatge de Nostra Dona ab un mantell de domàs vert, vell, un pàlit de oripell y un altro que era de seda, tot vell; hara està dit pàlit dalt en la paret a les espalles de Nostra Senyora, y un cobri altar de cuyro y dos graons de fusta ab dos canelobres ab sos peus de fusta y una ara.

[Capella del Sepulcre]

250. Item, en la capella del Sepulcre un pavelló de filampua ab sa camisseta guarnits al entorn desobre posat y una tovallola de filampua que està sobre lo cos de Nostre Senyor a las faldas de Nostra Senyora, ab un pàlit devant de tela pintada; en lo dit sepulcre és lo guarniment de fusta del moniment de Christo e stà ja demunt designat.

251. Item, quatre brandoneres dos dels Calseters y dos del Assahonadors.

[Capella del sant Crucifix]

252. Item, en la capella y altar del sant Crucifix, un pàlit de tela negra ab lo devallant de la creu, ab armes de Claris, ab son cobri altar y dos canelobres ficats en la paret, y una bassina guarnida ab sa llàntia y una verònica; y devant lo dit Crucifix és una cortina de filampua rexada, ab lo frontal del mateix.

253. Item, una campaneta.

[Capella de sant Antoni]

254. Item, en la capella de sant Antoni, en lo altar de sant Antoni y sant Honorat un pàlit de tela vella dolenta y dessorre aquell un altre pàlit de or y pell ab les armes dels Vilanes, ab un canelobre de ferro al mig y una cortina devant lo retaule del dit altar y un cobri altar de cuyro nou y uns grahons de fusta fets per mossèn Altariba, beneficiat de dit benefici, y per manament de la visita.

255. Item, al cantó de dit altar, són tres brandoneres ab sis pilars de fusta que servexen al moniment; és dels Assahonadors.

256. Item, en lo altar de sant Salvador, en dita capella, un pàlit de artibanch de marsser, ab una creu blanca ab son cobri altar de cuyro, nou, fet per m.^o Antoni Ponç, com a procurador dels beneficiats mossèn Folcrà e mossèn Regàs, y un pàlit de or y pell per manament de la visita, y dos canelobres de ferro ab lo peu de fusta.

257. Item, en dita capella una bassina de llautó ab tot son guarniment y aparell y làntia.

258. Item, dues caxes la una del benefici de sant Antoni, la altra de sant Salvador.

259. Item, una creu de fusta per a tenir los quinze siris als faristols de quaresma.

260. Item, una campaneta ab son guarniment.

261. Item, en lo artibanch que és en la capella de sant Salvador y sant Antonio ha hont són molts pàlits ja designats se troben les següents:

262. Primo, un pàlit ab unes barres de vellut de color de narungat les unes y les altres de porpora, ab unes mostres de ausells, ab la folradura de tela de color que par naronjat, molt usat.

263. Item, un altre pàlit de vellut blau, molt vell, tot llis, ab flocadura també de tela blanca.

[Sagristia]

264. Item, en la sagristia quatre bacines grans de lautó per lo acaptar de la sglésia.

265. Item, un panaret de verga blanca ab una tovalloleta ab algunes vies blaves y un ganivet per al pan beneyt.

266. Item, una bacina gran de lautó que serveix per a la oferta.

267. Item, una bacineta petita per a captar, de lautó.

268. Item, una campaneta per a tocar als combregàs.
269. Item mes, dos sobrepellissos xics de minyons, ja vells y usats, y dos altres xichs, de minyons.
270. Item, un sobrepalís major nou gran pera l'escolà.
271. Item, set garnatxes entre bones y dolentes y molt usades.
272. Item més, quatre sobrepellissos de drap de casa, de minyons.
273. Item més, en la sagristia:
274. Primo, un missal nou del bisbat lo qual té tot lo Cànon, de pergami, ab les cubertes de post, cubert de cuyro blanch envessat, ab sos tencadós y sinc planxes de lautó a manera de scut en una part, y altres tants a l'altra; lo qual servex per al altar maior.
275. Item, dos libres dits passiers, de pargami, part ab solfa y part ab letra en què y són les quatre *pacies* y lo *exultet*, tot ab solfa, ab ses cubertes de post, y desobre de cuyro negre, ab sos tancadors.
276. Item, un cohorn de pergami que conté lo *invitatori de Nadal*, ob solfa, y ab cubertes de pergami.
277. Primo, un altre libre de pergami en què y és la benedictió del Ram y la benedictió de Nostra Senyora, part en solfa y part en prosa; y més, les *lamentacions dels fusos y quivries*, y la *adoració de la Creu del Divendres Sant*, tot ab solfes.
278. Item, una camppaneta pera tocar com aporten lo combregar per les dues cases, ço és la del comanador y del prior.
279. Item, tres trossos de scala, lo hu gran y los altres mijansers, ab tot son guarniment, que serveixen per la sglésia.
280. Item, uns hostiés de ferro per a fer hòsties, molt bons.

Arxiu del Priorat de Catalunya de l'ordre de Sant Joan de Jerusalem. *Documentació de l'església de Barcelona*. (Ara a l'Arxiu de la Corona d'Aragó.)

3

27 maig 1639

Relació de la visita prioral feta a la església de Sant Joan de Jerusalem, de Barcelona, per fra Francesc de Miquel i fra Domènec Vila.

Visita de Sant Joan y de les cases del priorat feta per fr. don Francisco de Miquel y fr. Domingo Vila.

Die veneris .xxvii. mensis maii anno a natt. Domini .m̄d̄c̄xxx̄viii^o.

In Dei nomine, noverint universi quod anno a natt. Domini Millesimo sexcentesimo trigesimo nono, die vero veneris vigesima septtima mensis maii intitulata, nos frater don Franciscus de Miquel, miles ordinis et militie sacre domus Hospitalis Sti. Joannis Hierosolimitani. Comendatarius Comande de Susterris y Siscar et pro mea religione receptor in principatu Cathalonie, et frater Dominicus Vila, capellanus justitie eiusdem ordinis et religionis, prior de Buera, visitatores et comissarios generales specialiter deputati et nominati ad visitationem

generalem faciendam omnium camerarum et ecclesiarum prioralium prioratus Cathalonie per vendd. et ad^m. Ille. Capitulum provinciale eiusdem nostre sacre religionis tantum et celebratum in edibus dicti prioratus scitis in presenti civitate Barchinone ad latus ecclesia Sancti Joannis more solito, die mercurii quarta presentis et currentis mensis maii, inseguendo sacri Consilii Tridentini decreta et statuta dicte nostre sacre religionis, prestita prius per nos solito juramento super habitum et crucem Illo^o fratris don Michaelis Torrelles y Semmanat, presidentis azambleam provincialem, vim capituli provincialis habentem tenentis et celebrantis in edibus dicti prioratus. Die jovis vigesima sexta currentes mensis maii de bene, fideliter et legaliter nos habendo in dicta visitatione et quod in ea nullam faciemus amore, timore, odio, tedio, rancore vel mala voluntate inducti sed in omnibus per omnia [...] decreta sacri consilii Tridentini [...] dispositionem [...] visitationem predictam incepimus in ecclesia Sti. Joannis Barchinone in presentia Josephi Emperador et Josephi Vernet de familia mei dicti fratris Francisci de Miquel et Josephi Forcada, scriptoris Barchinone et quam plurimarum aliarum personarum ibi existentium et subscripti Michaelis Mora, auctoritatibus apostolica et regia nott. publici Barchinone dicte visitationis scribe et secretarii et precipue Rdi. fratris Antonii Fornés eiusdem nostre ordinis religionis prioris dicti ecclesie Santi Joannis et aliorum beneficiatorum presbitrorum dicte ecclesie in hunc qui sequitur modum:

Vistatio ecclesie Sancti Joannis Barchinone.

Primerament, los sobredits visitadors, fra don Francisco de Miquel, vestit ab son manto de puntas, y dit fra Domingo Vila, constituits devant la porta de dita iglésia de Sant Joan de Barcelona per comensar a fer dita visita y dar principi en aquella, foren rebuts ab professó ab creu alçada, capas y bordons ab tota la solemnitat deguda per lo prior y beneficiats de dita iglésia, inseguint la dispositió del ordinari de la diócesis de *receptione visite*, cantant lo imne *veni Creator spiritus*; prossequiren la professó desde la porta fins arribar en lo altar major de dita iglésia ahont se digué la oració acostumada, y aquella acabada, encontinent lo dit reverent fra Domingo Vila, altre de dits visitadors, se revestí ab diaca y subdiaca y celebrà la missa major ab molta solemnitat y, acabada dita missa, se despullà la casulla, restant revestit ab son camí y stola, y's posa la capa pluvial, essent en tot present lo Illustre fra don Francisco Miquel, l'altre dels visitadors, y lo reverent fra Antoni Fornés, prior de dita iglésia, y lo doctor Hieronym Soldevila, m.^o Francesc Brugués, m.^o Pau Canyameres, m.^o Salvador Rocafort, tots preveres beneficiats de dita iglésia de Sant Joan, en presentia de mi Miquel Mora, notari púlich de Barcelona y secretari de dita visita, y de Josep Vernet y Josep Emperador, cridats de dit senyor visitador fran don Francisco de Miquel, y Josep

Forcada, scrivent en Barcelona, testimonis per estas coses cridats, y de altres moltes persones, estant lo dit altar major ab tot lo adorno acostumat de les festivitats, com és relíquies y luminària, cantat lo imne de la festivitat del Corpus, lo dit reverent fra Domingo Vila obrí ab gran reverència lo sacrari y prengué la custòdia hont estava recondit lo santíssim Sagrament y posà aquella sobre los corporals que estaven aparellats sobre dit altar major, y ensensant aquell tres vegades, ab lo degut respecte obrí la caxeta de dita custòdia, la qual és de plata ab son peu alt ab dos àngels també de plata, hu a cada part de dita custòdia, y sobre dita caxeta y ha una creu també de plata; la qual custòdia cobria una vesta de tafetà blanch ab lantapiles o puntetes de or al rededor; dins la qual caxeta se trobaren moltes formes de hòsties petites pera combregar, les quals per dit fra Domingo Vila, visitador, foren tretes sobre una patena de plata y après regonegué dita caxeta, que estava ab un llens de lli blanch en forma de capseta, y una fillola que la cobria, la qual tornà en lo matex modo que la havia trobada juntament ab totes les dites formes de les quals ne prengué una, fent ocular hostentatió per adoració dels circumstantes y après la tornà dins dita caxeta y tancà aquella, y ensensant tres [...] tant lo mateix imne del Corpus, vers y oració *Deus qui nobis*, etc., tornà a recondir dita custòdia dins lo sacrari que està al altar major lo Santíssim y la posà sobre de una ara quadrada de algun palm sobre de la qual estaven recondits los olis sants ab tota la dessentia deguda. Y lo dit sacrari està de dins tot pintat de blau ab steles de or y fora ab figures de sants tots daurats y pintats ab sa tancadura y clau; tot lo qual s'es trobat estar ab la dessentia deguda. E après, estant revestit com és dit, se cantà un respons per los deffunts, vers, absolució y oració, ab expersió de aygua beneyta, ab creu alta y llums devant dit altar major de dita iglésia, e après al mitx de dita iglésia de la matexa manera se féu altra absolutió y després anaren en lo sementiri, que és detràs dita iglésia de Sant Joan, y allí se digué una absolta general *pro defunctis* y un de *profundis* per totes les ànimes, sent en tot present dit illustre fra don Francisco de Miquel ab los sobredits preveres, secretari y testimonis sobredits.

E après dits senyors visitadors, continuant dita visita se conferiren devant lo altar major de dita iglésia y requeriren de paraula a tots los beneficias de aquella dalt dits que cada hu en sa capella designà lo benefici obté y qui és patró de aquell, y aquell aparellassen per lo primer dia après vinent, y tots respongueren ab veu alta que estaven promtes y aparellats pera designar cada hu son benefici y amostrar les scriptures y papers tindran y sebran, fahents per dits beneficias.

Visita del altar major y de tots los demás altars y capelles de dita iglésia.

[Altar major]

1. Primo dits senyors visitadors han visitat lo altar major, que és un retaule pintat a la antigó, sots invocació de sant Joan Batista y sant Joan Avangelista y moltes altres y diverses figures de sants en aquell pintades, y en mitg de dit altar, sobre la figura de sant Joan, és pintada la figura de Nostra Senyora ab lo *Ninyo* Jesús ab los brassos, ab ses coronas de plata. En dit altar, ço és en cada costat en differents parts, estan pintades les armes de la religió, y la pedra de dit altar és tota ara y sobre dita ara junt ab dit altar està posat lo sacrari desobre mencionat en lo aqual altar hi ha fundat un benefici sots invocació de sant Joan y vuy obté aquell lo doctor Hieronym Soldevila, del qual segons se diu és patró vuy lo senyor Francesc Pla y de Cadell.

[Altar de nostra Senyora del Roser]

2. Item, han visitat lo altar de Nostra Senyora del Roser, construït al costat de la porta de la sagristia, en lo qual hi ha una Nostra Senyora de bulto al antigó, dita Nostra Senyora del Roser, y un retaule vell a modo de una capelleta en lo qual estan pintades diverses figures de sants; y en dit retaule hi ha pedra gran ab sa ara en lo qual altar estan fundats quatre beneficis tots sots invocació de Nostra Senyora del Roser. Lo primer obté m.^o Salvador Rocafort, prevere, y diu ser patró de dit benefici lo senyor Prior de Cathalunya; lo segon lo obté m.^o Arenys, prevere, y diu ser patró lo doctor March Jalpí; lo tercer obté m.^o Pau Canyameres y diu és patró lo marquès de Aytona; lo quart obté m.^o Joan Brugués y diu és patró lo senyor Prior de Cathalunya. Dit altar està ben conduhit y ornat ab son devant de altar de godamassil bo y ab ses tovalles y lo demás convenient per celebrar-se missa.

[Capella de santa Magdalena]

3. Item, han visitat la capella de santa Magdalena, en la qual hi ha un altar ab sa ara y sobre dit altar un retaule o quadro gran ab la figura de santa Magdalena guarnit per lo entorn, y sota dit retaule unas gradas de fusta pintades noves; y dit altar és de pedra y té son devant de altar de guadamessil, en lo qual falten tovalles per poder-se celebrar missa, y en dita capella hi ha fundat un benefici sots invocació de santa Magdalena, lo qual vuy obté m.^o Miquel Canyelles, clergue y diu ser patró de dit beneficio don Francisco Junyent; y també en dita capella hi ha fundada una capellania de la mateixa invocació, la qual obté m.^o Agustí Ferrer, prevere, y diu ser patró de aquella lo prior de la iglésia, y en dit[a] capella hi ha una llàntia de vidra ab sa bessina de llautó, y dita capella està tencada ab una rexa de fusta nova ab son pany y clau.

[Oratori de sant Onofre]

4. Item, ha visitat un oratori petit que és entre dita capella de santa Magdalena y sant Sebastià, y en dit oratori és la figura de sant Onofre, cuberta ab una glassa blanca de davant, y davant dit oratori y ha una llàntia petita de vidra sens bassina.

[Capella de sant Sebastià]

5. Item, han visitat la capella de sant Sebastià en la qual hi ha un retaule de fusta tot dorat y en lo mitx és la figura de sant Sebastià de bulto, lligat ab un abre, tot pintat y encarnat ab sa pastera, y a cada costat són pintades les figures de sant Francisco y santa Magdalena; sobre dita pastera y ha altra pastera de bulto petita ab la figura de Nostra Senyora de la Concepció de bulto, y en dit altar y ha pintades al oli altres figures de sants, y en los pilars de dit retaule y són pintades les armes dels Calsatés, per ser la capella de dita confraria y an fet dit retaule; y lo altar de dit retaule és de pedra ab sa ara, y sobre dit altar y ha un Crucifici encarnat y dorat, y dit altar té son davant de altar de godamassil bo ab ses tovalles y altres coses convenients per dir missa; y en dita capella y ha una caxa y banch de spallera y penyant en dita capella una llàntia de vidra ab sa bassina de llautó y sobre dita capella és daurada; y en dita capella hi ha una rexa de fusta ab son pany y clau, y dins dita capella a mà dreta en entrant en la paret hi ha una rexa de ferro y dins dita paret un buit a modo de tomba dins la qual hi ha un cos senser que ha més de doscents anys que està allí enterrat que diuen se diu dona Joana de Vilademany, comtesa de Narbona y dit cos està tot enter, y sobre dita rexeta hi ha algunes mortalles y altres miracles penyats; y en dita capella no's sab hi haie fundat benefici algú.

[Altar de Nostra Senyora de la Pietat]

6. Item, han visitat lo altar de Nostra Senyora de Pietat, de bulto ab son Fill al bras, arrimada ab una creu a les spalles; dita capella se tanca ab una rexa de fusta ab son pany y clau, y en dit altar hi ha son davant de altar bo; y en dita capella no's sab hi haja benefici fundat.

[Capella del sant Crist]

7. Item, han visitat la capella del Christo, en la qual hi ha un altar de fusta pintat ab steles y al mitg un Christo gran de bulto, encarnat, que tindrà alguns set palms de alta, y lo altar de dita capella és de pedra ab sa ara ficada, y davant dit Christo hi ha unes cortines de tafetà carmesí; y dita capella part de dins y part de fora és tota pintada ab unes vetes de or dauradas, y dita capella se tanca ab una rexa de ferro ab son pany y clau; y en dita capella no y ha benefici fundat.

[Capella de sant Salvador]

8. Item, han visitat la capella de sant Salvador, la qual treu porta en dita iglésia y en la capella de Nostra Senyora de Misericòrdia y altra en lo sementiri de dita iglésia, en la qual y han trobat un altar de pedra ab sa ara, y sobre dit altar un retaule vell de sant Salvador y altres diverses figures de sants en aquell pintades; y en dit altar hi ha un devant de altar molt dolent y faltan tovalles, que està indecent per poder-se dir missa; y en dit altar és fundat un benefici sots invocació de sant Salvador que vuy obté m^o Francesc Ferreres que diu és patró lo prior de Cathalunya; y en dit altar y ha altra benefici fundat sots la mateixa invocació, lo qual vuy obté m^o Pere Xifrà y és patró lo Prior de Cathalunya; y al costat de dit altar de sant Salvador y havia altre altar en temps passat que vuy està tot dirruhit ab un retaule tot spallat que està arrimat allí en terra, que era sots invocació de sant Antoni, y en dit altar és fundat un benefici sots invocació de sant Antoni, lo qual vuy obté lo degà Copons, de la Seu de Girona, y dit benefici li presentà lo prior de Cathalunya; y en dita capella hi ha una llàntia de vidre ab sa bassina de llautó; y dita capella se tanca per la part de la iglésia ab una rexa de ferro ab son pany y clau; y dita capella fa reparar y emblancar de nou per plourer-si dins, y adobar de desobre la volta grassa, y a la porta de dita capella que treu al sementiri hi ha ses portes de fusta prou bones, y sobre lo portal hi ha una teuladeta la qual se'n entra per ser podrides les bigues.

[Capella de Nostra Senyora de Misericòrdia]

9. Item, han visitat altra capella ab sa rexa de ferro, pany y clau que treu al patiet hans de entrar dins la iglésia, en la qual hi ha un altar ab una Nostra Senyora, de bulto, dita Nostra Senyora de Misericòrdia y al costat de la pastera ahont està Nostra Senyora hi ha també un sant Antoni de bulto de alsada de sis palms, lo qual se diu era lo sant Antoni que estava posat en lo altar o retaule de sant Antoni, construït al costat del altar de sant Salvador; y en la paret de dita capella hi ha un rollet ab ses campanetes y en dita capella hi ha penjada una llàntia de vidra ab sa bassina de llautó, y dit altar està sens devant de altar ni tovalles, y dita capella necessita de reparar-se, ço és rebosar-la y emblancar-la de nou per ploure-si, y adobar també la volta grassa o terrat de dessobre.

[Capella de Nostra Senyora del Repòs]

10. Item, han visitat altra capella en la qual hi ha una Nostra Senyora dita del Repòs, de bulto, ab lo minyó Jesús al bras; y dita capella se tanca ab un rexe de fusta ab son pany y clau; y en dita capella és fundada una capellania de la qual és patró Carlos Bartrola,

donzell, y lo altar de dita capella és de pedra ab sa ara, devant de altar, tovalles, tot apunt per a celebrar-se missa.

[Capella de sant Pere]

11. Item, han visitat la capella de sant Pere, en la qual hi ha un retaule de fusta dorat y pintat y en lo mig t la figura de sant Pere, y al rededor de dit retaule és pintada la història de sant Pere y lo dit altar és de pedra ab un tros de ara, y en dit altar hi falta devant de altar y tovalles y cobri altar, que està molt indecent per dir missa; y en dit altar hi ha fundat un benefici sots invocació de sant Pere lo qual vuy obté m^o Alberich; diuen és patró Gabriel Alberich, com a beneficiat del primer benefici del sant Sperit; y dita capella se tanca ab una rexa de fusta ab son pany y clau, la qual rexa fa adobar per estar molt spallada; y en dita capella hi falta llàntia.

[Capella del sant Esperit]

12. Item, han visitat lo altar del sant Sperit, lo qual és de pedra ab sa ara y sobre dit altar és posat un retaule del sant Sperit, pintat y dorat y en lo mitx és la Assumpció pintada; y en dit retaule hi ha moltes altres figures de sants, pintades, y en dit altar hi ha son devant de altar de godamesil ab ses stovalles abte per a dir-se missa; y en dit altar hi ha dos beneficis fundats sots incatíó del sant Sperit; lo primer obté m^o Gabriel Alberich y es patró lo pare de dit Alberich y lo altre obté Joan Ordeix; diu-se és patró don Joan Tarré, en Barcelona populat.

Dicto die post pradium.

[Església, portal i pati d'entrada]

13. Item, dits senyors visitadors continuant dita visita en presentia de mi dit notari y secretari y dels testimonis demunt dits, han visitat tota la dita iglésia de Sant Joan, la qual treu portal al carrer dit la Riera de Sant Joan, y en dit portal hi ha ses portes bones y sobre dit portal una teulada que serveix de cuberta quant plou, y hans de entrar en dita iglésia, hi ha un pati y en dit pati dos portes, ço és la una de les cases del prior de dita iglésia, ab sa porta y ab son pany y clau, y la altre de la capella de Nostra Senyora de Misericòrdia ab sa rexa de ferro, com és dit, y après ha ha una porta gran qui entra en dita iglésia ab ses portes bones y ab son pany y clau, y sobre la dita porta és lo cor, lo qual és de volta grassa, y la dita iglésia és tota de pedra picada ab volta grassa, y en dita iglésia a mà esquerra hi ha altra porta que ix al fossà o sementiri de dita iglésia ab ses portes de fusta prou bones y ab son pany y clau, y sobre dita porta hi ha una scala de pedra que puja al dit cor y el mitx de dita scala és la trona; dins la qual iglésia se ha trobat lo següent:

14. Primo, al costat de la porta un taulell ab son banch de fusta ab spallera, altrament dit pansenyador.

15. Item, devant de la porta de la dita iglésia un cansell de fusta pintada de vert ab una creu de vuit puntes de sant Joan.

16. Item, en dita iglésia se troben dotze banchs de fusta per seurer en dita iglésia.

17. Item, al altar major dos scons de spallera alta ab sos calaxos, un a cada banda.

18. Item, dos ciris de cera blanca grossa ab sos peus de fusta, un a cada costat del altar major, y dits banchs y ciris són tots de la confraria dels Assenhoadors.

19. Item, sis draps de rassos vells ab diverses figures los quatre, y los dos ab unes armes ab la creu de Sant Joan, que tots stan posats per la part del altar major.

20. Item, un rotllo de fusta rodat de campanetes.

21. Item, dos barras de fusta ab moltes adargas y petos entigos ab creu de Sant Joan cada una ha una part de la iglésia, baix de les quals hi ha unes rexes de ferro, la una és del senyor prior de Cathalunya y la altra de casa de don Berenguer d'Oms.

22. Item, devant lo altar major hi ha tres llànties de vidre ab ses bassines de llautó.

23. Item, quatre brandoneres de ferro gran pera posar al costat del túmol de morts quan se diuen los aniversaris y's fan cos presents.

25. Item, un triangol dels fàsols ahont se posan les quinse candelas, tot romput y és necessari se fassa nou.

26. Item, un túmol quan se diu lo offici de morts, molt vell.

27. Item, falta fer per posar sobre dit túmol un drap ab la creu de la religió.

28. Item, estan penjats per dita iglésia y adorno de aquella uns taffetans de seda y andúcar de color blava y groga ab ses faxes, molt dolents y romputs que són del stat del priorat.

[Chor de l'església]

29. En lo cor de dita iglésia se ha trobat lo següent:

30. Primo uns armaris de fusta nous que han fet los beneficiats per tenir los papers de la comunitat, ab son pany y clau.

31. Item, dit cor està rodat tot de cadires de fusta que ni ha dasset ab ses spalleres grans de fusta que estan totes clavades en la paret.

32. Item, un faristol de cor, gran de fusta ab 3 llibres de cor, los quals són molt usats y los dos casi del tot spallats que no se'n pot servir, y és necessitat se fassen nous, y en dit faristol hi ha en lo mitx un ferro gros ab una creu de Sant Joan en lo cap, lo qual ferro serveix per fer rodar lo feristol.

33. Item, dos feristols de fusta, petits, usats.

34. Item, una taula de aniversaris en la qual hi ha 200 aniversaris fundats de diferents persones.

36. Item, un orga de fusta encaxat contra la paret de la iglésia, en la qual assoles hi ha dos flautes grosses, la qual té ses portes y està molt ben labrat y pintat.

37. Item, en la paret de dit cor estan dos campanes petites que toquen quant ix lo offici, en lo qual cor hi ha una finestra que trau al pati de devant la iglésia ab sa porta dolenta, y fa adobar aquella.

[Sagristia]

38. En la sagristia de dita iglésia la qual està a mà dreta al costat de l'altar major, que és tota de pedra ab bolta grassa, en la qual hi ha dos finestres o espilleres ab rexes de ferro per pendrer claror de la part del sementiri, dins la qual sagristia se ha trobat lo següent:

39. Primo, un Christo de bulto de alguns quatre palms de alsada, mol devot, molt vell, perquè està sens peus y los brassos y mans tot romput y spatllat, que és necessitat fer li fer dits brassos y peus, y també la creu hont està crucificat y encarnar aquell de nou per estar ab la decència deguda.

40. Item, un armari de fusta clavat ab la paret dins lo qual hi estan los ganfanons de domàs carmesí ab sant Joan a la una part i altre pintat, dorats de or, ab ses astes vermelles.

41. Item, una caxeta de fusta ab dos panys ficada a la paret, en la qual posen la caritat fan en los bassins.

42. Item, una post en la paret hont estan scrites les misses fundades en dita iglésia.

43. Item, altre posteta ab certas oracions scrites.

44. Item, un mirall.

45. Item, una cadira de repòs ab sos brassos, molt vella.

46. Item, en un armari encaxat dins la paret ab ses portes bones y clavades de ferro se ha trobat la plata y cosas següents:

47. Primo, una creu de plata per les sepultures sobredorada de or, dita la creu major, en la qual és la figura de un Christo crucificat, ab son manech de fusta y una tovallola blanca de stam y seda, dolenta.

48. Item, una creu de plata ab sa penya daurada de or en la qual és lo *Lignum Crucis* en creu y alrededor del vericle hon és lo *Lignum Crucis* estan engastades quatre perles com uns siurons, fines, y altres diverses perles per lo ruedo de la creu.

49. Item, una custòdia de plata dorada ab sa peanya també del mateix y ab dos àngels que tenen aquella, y sobre dita custòdia està posat lo vericle també del mateix ab sos vidres, y sobre lo vericle, una creueta de plata blancha ab una rodanxa de floretes de seda circuida, la qual per ser tan vella necessita molts adops y posar-la al uso.

50. Item, un bras de plata ab sa mà, part daurat, dins del qual hi ha relíquies del gloriós sant Joan, y als dits de la mà del dit bras y

ha quatre anelles de or, dos ab pedras amatistas e altres ab una smaralda y l'altra sens pedra sinó ab sa creu de comenadó; e més dos anyells de llautó mascle ab dos pedres grans differentes.

51. Item, quatre càlser de plata sobredaurats ab sas patenes daurades fetes a la moderna, nous.

52. Item, altre càlser de plata daurat també fet a la moderna ab sa patena, usat.

53. Item, una corona gran la qual se posa a Nostra Senyora de la Victòria, la qual és de plata daurada de or ab vint y hun raix que naxen d'ella y als cap de deu raig, ço és la major hi ha una stela, al mitx de dita stela estan engastades diverses pedres grans, y al frontispici de la corona hi ha 5 pedres, y vermelles, 2 blanques y una blava, y al detrás de dit frontispici hi ha 12 pedres o vidres grans engastades, ço és 3 vermelles y 4 blaves y una verda.

54. Item, altre corona de plata sobredaurada, petita ab sos raig en la qual hi ha engastades 3 pedres o vidres, ço és, 2 vermelles y una blava.

55. Item, altra corona petita de plata dorada sens pedres ab sos raigs.

56. Item, dos candeleros de plata petits fets a l'entigor, los quals servexen al altar.

57. Item, dos candeleros grans de plata los quals són del ofici.

58. Item, dos bordons de plata grans ab ses ànimes de fusta ab sas carxofas al cap y en una de les carxofes falta una fulla y l'altra falta un tros de plata al peu.

59. Item, un salpaser de plata gran ab sa ànima de fusta.

60. Item, un ensenser de plata ab ses cadenetes de plata.

61. Item, una barquilla de plata per tenir los ensens, ab sa cullereta de plata.

62. Item, dos gerillos de plata per tenir lo vi y l'aigua per a dir missa, ab sa gibralleta de plata.

63. Item, una ostiera de plata gran y altre ostiera petita pera les hòsties del combregar, y tota dita plata està en un almari gran en la paret qui entra a la dita sagristia a mà dreta en entrant.

64. Item, un bauler de cuiro dins lo qual hi ha diversos ossos que diuen són relíquies.

65. Item, un taulell gran de fusta ab sos calaxos grans per tenir los ornaments y robes que servexen en la iglésia lo qual se tanca ab son pany y clau molt bé dins lo qual se ha trobat lo següent:

66. Primo, sis casulles entre usades y dolentes de diverses colors ab ses estoles y maniples.

67. Item, un tern de color morat ab tovallola, per la trona.

68. Item, altre tern blanch molt dolent.

69. Item, altre tern de tellilles, usat.

70. Item, un tern vermell y blau usat, sens la casulla.

71. Item, altre tern blanch de domasquillo fals ab dos capes y dues dalmàtiques y pàlit, y una tovallola del matex.
72. Item, dos capes de fustani, de morts, usades.
73. Item, dues capes vermelles de tripa de vellut, usades.
74. Item, altra capa de tela de mostres, usada.
75. Item, un pàlit violat, molt dolent.
76. Item, un pàlit de tauleta, usat.
77. Item, altre pàlit violat, usat.
78. Item, un tern [ ]de mors ab capa, molt usat.
79. Item, un pàlit vermell, usat.
80. Item, altre pàlit de tela de mostres, usat.
81. Item, altre pàlit vermell, usat.
82. Item, altre pàlit vermell, usat.
83. Item, altre pàlit de ret, usat.
84. Item, altre pàlit de tafetà mostrajat, usat, güernit de fusta.
85. Item, una sort de trossos de casulles y pàlits molt dolents.
86. Item, sis stovalles de diverses mostres.
87. Item, quatre tovalloles usades.
88. Item, nou camís usats y dolents y sis amis també usats.
89. Item, sinch granatxes dolentes y usades.
90. Item, una guarnatió groga de tovalles.
91. Item, quatre missals.
92. Item, quatre cobri càlsers, usats.
93. Item, una tovallola de portar la Vera Creu.
94. Item, un pàlit de filampua blau, usat.
95. Item, un *vellum templi* y dos cortines del altar y un pàlit, tot blanch.
96. Item, una ara de pedra negra.
97. Item, dos pàlits del Christo, lo hu de vellut negre mostrajat y l'altre de domàs carmesí.
98. Item, 40 mantos de Nostra Senyora y de Jesuset, ab quatre o sinch de Jesuset que ni faltan.
99. Item, altre manto de Nostra Senyora.
100. Item, 3 bassines de llautó grans y una mijensera y dues petites.
101. Item, una calderilla de aram.
102. Item, tres feristols de fusta.
103. Item, dos ganfenons de la passió, de tela.
104. Item, un tàlem ab sis vergues ab ses pinyes dorades de teli-lla de color morat ab los penyants de seda verda.
105. Item, una caixa de fusta llarga vella ab sos calaxos y ab son pany y clau, dins la qual hi ha algunes cosilles que servexen per la sagristia.

Visita del sementiri de dita iglésia.

106. Primo, dits senyors visitadors se conferiran en lo sementiri de dita iglésia qui treu porta en la dita iglésia y altre porta en lo carrer de les Baiates, situat al detrás de dita iglésia y al costat de les cases de dit Priorat, en lo qual trobarem 3 tarongers plantats, grossos, dos albers y dos moreres, lo qual està ab decència deguda, y les portes que estan al portal que ix al carrer de les Bayates se han de fer noves per ser molt dolentes y spallades, y en dit sementiri hi ha un portal per lo qual se puja a les cases de dit Priorat de Catalunya. Y també al cap de dit sementiri hi ha un pati en lo qual hi ha un altre portal ab ses portes y claus per lo qual també se puja a les cases de dit Priorat.

Visita del arxIU

107. Item, dits senyors visitadors visitaren lo archiu en lo qual estan recondides les scriptures de la religió, lo qual és construït sobre lo cor de dita iglésia y si puja per un caragol que's puja al campanar; y dit archiu té dos portes, les primeres se tanquen ab la clau y són molt primes y dolentes que requerexen fer-se de nou y posar-hi son pany bo y sobre pany, perquè no's puguen obrir ab tanta facilitat com al die de vuy se poden obrir, y en les altres portes no y ha clau y requerexen també fortificar-se bé; dins lo qual archiu hi ha dos finestres de pedra ab ses portes y finestres qui miren en lo carrer de la Riera de Sant Joan, y dins dit archiu hi ha apagats en la paret uns parestatges de fusta ab tres rengles de armaris de fusta bons ab ses anelles y frontises, dins los quals armaris hi ha recondides diverses scriptures de les Encomanades y Priorat de Catalunya, y la major part estan per terra, que és llàstima de vèureles totes mesclades y mitg pudrides per ploure's dins dit archiu, per ser lo sobre de aquell no molt bo y part de les bigues podrides que necessita de molts adops y mudar bigues, y per archivar dites scriptures se ha menester algunes quantitats de diners, altrament, dins breu temps seran del tot perdudes; y també dins dit archiu hi ha un taulell gran ab sos calaxos per poder scriurer y al detrás de dit taulell hi ha un scon ab ses respalleres de fusta al igual dels armaris ab sos calaxos.

108. Item, visitaren un caragolet que puja desde la porta de dit archiu al campanar y teulades que cobrin dita iglésia, en lo qual campanar y ha dos campanes grosses y està ab tres pilars, lo qual necessita de adops perquè les campanes no cayguen y no causen gran dany a la iglésia.

109. Item, visitaren les teulades que cobren dita iglésia la qual necessitan de reparar-les y recòrrer aquelles y adobar les tortugues y mudar moltes teules rompudes, y lo dit caragol necessita també de reparo que aniria a mà de entrarse'n.

[—Segueix la Visita de les rendes reb la Comunitat de Sant Joan y després una Nota dels ornaments necessaris se han de menester en la iglésia de Sant Joan de Barcelona i la visita de les cases del Priorat.]

Arxiu del Priorat de Catalunya de l'ordre de Sant Joan de Jerusalem. *Documentació de l'església de Barcelona.*

4

Any 1772

Relació de l'estat de les sepultures de la església de Sant Joan de Jerusalem.

Sepulturas o tombas que encontraren en la present iglésia de Sant Joan de Jerusalem de la present ciutat de Barcelona en lo any 1772 que se empavimentà dita iglésia a costas del Illustríssim Sor. Gran Prior de Cathalunya Fr. Dn. Manuel de Montoliu y de Buxedós, y van nombradas per números.

N. 1. Sepultura del Gran Prior de Cathalunya, Comanadors y demás cavallers de la Religió de St. Joan de Jerusalem. És al mitg del presbiteri.

N. 2. Esta sepultura tenia la inscripció següen: Sepultura de Dn. Feliciano Sayol y de Quarteroni, llochinent de Gran Prior de Catalunya, Comanador de Termens, qui rehedificà y adornà la present iglésia. Morí a 3 de juny de 1713. Nota que és a la part del Evangeli del presbiteri y queda a la disposició del dit Sor. Gran Prior.

N. 3. Esta sepultura tenia la descripció següent: Sepultura de Gaspar Minguella, assehonedor, y dels seus. Morí a 21 de febrer 1671. És en lo presbiteri *in cornu epistolae*. [Afegit per altra mà:] En esta sepultura que es bastan gran se enterrà Ignasi Minguella a 29 de Janer de 1783.

N. 4. Esta sepultura és feta nova en dit any 1772 més gran de la que era la del n.º 7, dins lo chor dels RR. Comunitaris de dita iglésia que antes era capella de Sant Sebastià y és per dits comunitaris.

La sepultura de la reixa és la de las senyores religiosas.

N. 5. Sepultura de Joan Bou, comerciant y dels seus, feta en lo any 1751 devant la capella dita la Moreneta.

N. 6. Sepultura al centro de lo iglésia al costat de la obertura de la sepultura de ditas senyoras religiosas, la que és comuna; a la disposició del Sr. Gran Prior.

N. 7. Sepultura prop la capella de Ntra. Sra. del Roser. Esta sepultura era de Fr. Dn. Francisco de Espuny, cavaller profés de la dita religió de St. Joan, y dit Espuny en dit any la tenia en lo lloch ahont és la de n. 4 dels capellans y per conveni ab casa Peguera del cap demunt del carrer de la Canuda, la tenen des de dit any 1772 en est lloch, en dit n. 7.

N. 8. Sepultura de la Confraria dels Assohonadors, entre mitg de la capella de sant Sebastià y de la Pietat, ab ossera de la part de la capella de la Pietat, y en dit any 1772 costejaren lo que's tocà. Esta té ossera ab lo senyal de una O.

N. 9 y 10. Sepultura de la confraria dels Calseters y en dit any 1772 costejà la dita confraria lo que'ls tocà.

N. 11. Sepultura que digueren ser de Jacintho Font, assahonador, qui junt ab son fill en la construcció de dit paviment digueren al mestre de casas quant se los digué que los tocava costejar una nova llosa que se trobava trencada en dita sepultura, respongueren que no estaven ab ànimo de gastar-hi cosa alguna y que la renunciavan, per lo qual queda libre a la disposició del Sr. Gran Prior. És al devant de la capella de la Bona Mort que és la primera al entrar a la iglésia a mà dreta. [—*Afegit per altra mà:*] En dia 14 de janer de 1783 poseheix esta sepultura Francisco Garcia, assahonador, la que té per compra ne ha fet el dit Jacinto Font per preu 25 lls. rebut en poder de Cayetano Olsina als 20 de abril de 1782; ha fet una ossera al costat per llicència al dit concedida per Fr. Dn, Anton de Magarola, llochti- nent de Gran Prior als 12 de janer de 1783:

N. 12. Esta sepultura fins al any 1772 fou la que allí enterraven los prevers residents de la present iglésia y en dit any passaren los cadàvers y ossos en la de n. 4 ahont vuy tenen dits comunitaris sa sepultura per lo que queda libre a la disposició del Sor. Gran Prior y és al centre de la iglésia.

N. 13. Esta sepultura la féu Francisco Claris per ell y los seus; se diu que vuy és de casa Marí, del devant del portal major de la present iglésia, dita sepultura és construhida devant de la capella del Sagrament o devant la reixa de dita capella, y esta capella se ha construït nova en lo any 1773 a expensas del sobredit señor Gran Prior si bé que ab gran contrietat de las religiosas [las] quals no volian tingués més àmbbit que lo que tenia antes, que consistia en cosa de dos o tres palms de fondo a la part del carrer además de la obertura de la volta que és y era la entrada de dita capella. Se nota que antes dita capella era ab dos altars, la una era lo mateix que és vuy del SS^m. Sagrament que dihuen las senyoras religiosas que dit altar lo féu fer lo Rd. D^{or}. Ignasi Soler, pbre. beneficiat d'esta iglésia y que després lo donà a dites Sras., però no consta ab lo testament, com és de veurer en lo *Manual* 16 del armari 27, en foli 280 ret^o. Lo altre altar era lo altar del Sant Christo, que lo féu fer Dr. Clarís, y en dit any 1773, per la nova redificació de dita capella se posa per un interim dins la clausura lo sant Christo de dit altà, y havent lo fet demanar lo Sr. Gran Prior ja may lo han volgut tornar.

Arxiu del Priorat de Catalunya de l'ordre de Sant Joan de Jerusalem. *Documentació de l'església de Barcelona.*